

Kulturutskottets betänkande 2018/19:KrU15

Civila samhället inklusive trossamfund

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår yrkanden från allmänna motionstiden 2018/19 om bl.a. stöd till trossamfund, samordning av interreligiösa råd, bidrag till det civila samhället, förenklade regler för administration, hinder för engagemang, att sprida goda exempel, civilsamhället och integration, säkerhet i lokaler, äldres ensamhet, ideella föreningar och konkurrensrätten samt allmänna samlingslokaler. Skälen för att utskottet avstyrker motionsyrkandena är främst hänvisning till pågående utredningar och att man på olika håll arbetar med frågorna.

I betänkandet finns 15 reservationer (M, SD, C, V, KD, L) och 3 särskilda yttranden (SD, C, L).

Behandlade förslag

50 motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2018/19.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	7
Ärendet och dess beredning.....	7
Bakgrund	7
Utskottets överväganden.....	9
Trossamfund	9
Stöd till trossamfund m.m.	9
Nationell samordning av interreligiösa råd.....	12
Muslimska brödrskapet.....	14
Det civila samhället	15
Bidrag.....	15
Granskningsgrupp som stöd inför utbetalningar av skattemedel till civilsamhället	20
Förenklade regler för administration m.m.	21
Hinder för engagemang	25
Sprida goda exempel på samverkan	26
Civilsamhällets bidag till integration.....	28
Säkerhet i lokaler.....	29
Förutsättningar för föreningslivet att bryta äldres ensamhet	30
Ideella föreningar och konkurrensrätten	31
Allmänna samlingslokaler	33
Bättre stöd till samlingslokalhallarna	33
Förenklad beredning	35
Motioner som bereds förenklad.....	35
Reservationer	37
1. Stöd till trossamfund m.m., punkt 1 (SD).....	37
2. Nationell samordning av interreligiösa råd, punkt 2 (KD)	38
3. Muslimska brödrskapet, punkt 3 (SD)	38
4. Bidrag till organisationer som sanktionerar hedersrelaterad brottlighet, punkt 4 (M, KD).....	39
5. Bidrag till det civila samhället m.m., punkt 5 (M).....	40
6. Bidrag till det civila samhället m.m., punkt 5 (SD)	41
7. Bidrag till det civila samhället m.m., punkt 5 (C).....	42
8. Bidrag till det civila samhället m.m., punkt 5 (L).....	42
9. Förenklade regler för administration m.m., punkt 7 (V).....	43
10. Förenklade regler för administration m.m., punkt 7 (KD).....	45
11. Hinder för engagemang, punkt 8 (V).....	46
12. Sprida goda exempel på samverkan, punkt 9 (M)	46
13. Civilsamhällets bidag till integration, punkt 10 (C).....	47
14. Säkerhet i lokaler, punkt 11 (C).....	48
15. Ideella föreningar och konkurrensrätten, punkt 13 (V).....	48
Särskilda yttranden	50
1. Stöd till trossamfund m.m., punkt 1 (SD).....	50
2. Bidrag till organisationer som sanktionerar hedersrelaterad brottlighet, punkt 4 (C, L)	50
3. Förenklade regler för administration m.m., punkt 7 (C).....	50
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	52

Motioner från allmänna motionstiden 2018/19	52
---	----

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Trossamfund

1. Stöd till trossamfund m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:440 av Markus Wiechel och Richard Jomshof (båda SD)
yrkandena 3, 5 och 7–9,

2018/19:443 av Markus Wiechel och Lars Andersson (båda SD)
yrkandena 1–4,

2018/19:735 av Richard Jomshof m.fl. (SD) yrkande 22,

2018/19:1008 av Boriana Åberg (M) och

2018/19:1332 av Boriana Åberg (M).

Reservation 1 (SD)

2. Nationell samordning av interreligiösa råd

Riksdagen avslår motion

2018/19:411 av Hans Eklind (KD).

Reservation 2 (KD)

3. Muslimska brödrskapet

Riksdagen avslår motion

2018/19:440 av Markus Wiechel och Richard Jomshof (båda SD)
yrkandena 1 och 2.

Reservation 3 (SD)

Det civila samhället

4. Bidrag till organisationer som sanktionerar hedersrelaterad brottslighet

Riksdagen avslår motion

2018/19:2819 av Tobias Billström m.fl. (M, C, KD, L) yrkande 60.

Reservation 4 (M, KD)

5. Bidrag till det civila samhället m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:134 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 1,

2018/19:530 av Robert Hannah och Arman Teimouri (båda L)
yrkandena 1 och 3,

2018/19:1282 av Jonas Andersson i Linköping m.fl. (SD),

2018/19:1819 av Jan Ericson (M),

2018/19:2259 av Christer Nylander m.fl. (L) yrkande 1,

2018/19:2446 av Per Lodenius m.fl. (C) yrkande 12,

2018/19:2863 av Lotta Finstorp m.fl. (M) yrkande 3,
2018/19:2926 av Roger Haddad (L) och
2018/19:2967 av Markus Wiechel och Paula Bieler (båda SD) yrkande
4.

Reservation 5 (M)

Reservation 6 (SD)

Reservation 7 (C)

Reservation 8 (L)

6. Granskningsgrupp som stöd inför utbetalningar av skattemedel till civilsamhället

Riksdagen avslår motion
2018/19:2802 av Markus Wiechel (SD).

7. Förenklade regler för administration m.m.

Riksdagen avslår motionerna
2018/19:403 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) yrkandena 1, 3 och 4,
2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 23 och
2018/19:2690 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 9.

Reservation 9 (V)

Reservation 10 (KD)

8. Hinder för engagemang

Riksdagen avslår motion
2018/19:403 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) yrkande 7.

Reservation 11 (V)

9. Sprida goda exempel på samverkan

Riksdagen avslår motion
2018/19:2863 av Lotta Finstorp m.fl. (M) yrkande 1.

Reservation 12 (M)

10. Civilsamhällets bidrag till integration

Riksdagen avslår motion
2018/19:2446 av Per Lodenius m.fl. (C) yrkande 11.

Reservation 13 (C)

11. Säkerhet i lokaler

Riksdagen avslår motion
2018/19:2446 av Per Lodenius m.fl. (C) yrkande 17.

Reservation 14 (C)

12. Förutsättningar för föreningslivet att bryta äldres ensamhet

Riksdagen avslår motion
2018/19:2182 av Eva Lindh m.fl. (S).

13. Ideella föreningar och konkurrensrätten

Riksdagen avslår motion

2018/19:403 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) yrkande 5.

*Reservation 15 (V)**Allmänna samlingslokaler***14. Bättre stöd till samlingslokalhållarna**

Riksdagen avslår motion

2018/19:2387 av Mikael Larsson (C).

*Förenklad behandling***15. Motioner som bereds förenklat**

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:403 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) yrkandena 2 och 6,

2018/19:2446 av Per Lodenius m.fl. (C) yrkandena 9 och 10,

2018/19:2690 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkandena 1, 2, 8 och 14,

2018/19:2735 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 20,

2018/19:2822 av Jakob Forssmed (KD) yrkande 17 och

2018/19:2863 av Lotta Finstorp m.fl. (M) yrkande 2.

Stockholm den 11 april 2019

På kulturutskottets vägnar

Christer Nylander

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Christer Nylander (L), Vasiliki Tsouplaki (V), Lotta Finstorp (M), Lawen Redar (S), Hans Hoff (S), Aron Emilsson (SD), Lars Mejern Larsson (S), Per Lodenius (C), Anna Wallentheim (S), Roland Utbult (KD), Åsa Karlsson (S), Jonas Andersson i Linköping (SD), Anna Sibinska (MP), Viktor Wärnick (M), John Weinerhall (M), Cassandra Sundin (SD) och Louise Meijer (M).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet 50 motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2018/19 om det civila samhället. Av dessa bereds 11 motionsyrkanden i förenklad ordning eftersom de tar upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden.

Motionsförslagen finns i bilaga 1.

Bakgrund

I det civila samhället ingår allt från nätverk, tillfälliga sammanslutningar och frivilliga insatser till ideella föreningar, registrerade trossamfund, stiftelser och kooperativ m.m.

Politiken på området omfattar generella frågor om det civila samhället och dess villkor, bl.a. möjligheter att bilda organisationer, att få statligt stöd, att bedriva ideell verksamhet och att göra människor delaktiga. Vidare omfattas organisationernas samverkan med den offentliga sektorn genom dialog och samråd. Området omfattar också forskning och annan kunskapsutveckling om det civila samhällets omfattning, roll, sammansättning, verksamhet och utveckling.

Utredningen om översyn av statens stöd till trossamfund överlämnade i mars 2018 betänkandet Statens stöd till trossamfund i ett mångreligiöst Sverige (SOU 2018:18). I betänkandet tas bl.a. demokratikriterier upp. Betänkandet bereds i Regeringskansliet.

Arvsfondsutredningen lämnade i september 2018 sitt betänkande En arvsfond i takt med tiden – En översyn av regelverket kring Allmänna arvsfonden (SOU 2018:70). Förslag om demokrativillkor tas bl.a. upp. Betänkandet bereds i Regeringskansliet.

Andra utredningar om det civila samhället är t.ex. följande:

- Regeringen har tillsatt en särskild utredare som ska se över demokrativillkoren i statsbidragsförordningar och tillämpningen av dessa villkor (dir. 2018:19). Uppdraget ska redovisas senast den 20 juni 2019.
- Långsiktigt stöd till det civila samhället (Ds 2018:13). Promemorian innehåller ett antal bedömningar som syftar till att statliga bidrag till det civila samhällets organisationer ska bli mer långsiktiga, förutsägbara och enhetliga. Promemorian bereds inom Regeringskansliet.
- Regeringen har tillsatt en särskild utredare som ska ta fram förslag på en tydlig definition av idéburna aktörer som kan användas för att identifiera och avgränsa dessa från andra aktörer i välfärdsverksamheter och andra närliggande offentligt finansierade eller subventionerade verksamheter. I

uppdraget ingår vidare bl.a. att föreslå riktlinjer, kriterier eller andra instrument för ingående av idéburet offentligt partnerskap (IOP), i syfte att främja samverkan mellan idéburna aktörer och det offentliga (dir. 2018:46). Uppdraget ska redovisas senast den 14 december 2019.

Utskottets överväganden

Trossamfund

Stöd till trossamfund m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden som rör stöd till trossamfund med hänvisning till att regeringens beredning av frågan inte bör föregripas.

Jämför reservation 1 (SD) och särskilt yttrande 1 (SD).

Motionerna

Boriana Åberg (M) anser i motion 2018/19:1332 att staten inte bör lämna ekonomiska bidrag till religiösa förbund. Mot denna bakgrund bör enligt samma motionär i motion 2018/19:1008 Myndigheten för statligt stöd till trossamfund läggas ned.

Richard Jomshof m.fl. (SD) anser i motion 2018/19:735 att det statliga stödet till religiösa samfund som förminskar kvinnors roll i samhället ska dras in (yrkande 22).

Markus Wiechel och Richard Jomshof (båda SD) anser i motion 2018/19:440 att det statliga stödet (yrkande 3) och det kommunala stödet (yrkande 8) till Muslimska brödraskapet och dess underorganisationer ska stoppas och att regeringen bör utreda konsekvenserna av att organisationer som ingår i nätverket kring Muslimska brödraskapet fått ta del av offentliga medel (yrkande 9). Motionärerna anser också att statliga medel till Sveriges Unga Muslimer ska stoppas (yrkande 5) och att statliga medel ska förhindras gå till Islamiska Förbundet i Sverige (yrkande 7).

Markus Wiechel och Lars Andersson (båda SD) anser i motion 2018/19:443 att samtliga kommunala bidrag (yrkande 1) och skattefinansierade statliga bidrag (yrkande 2) till trossamfund ska upphöra, förutom de bidrag som är kopplade till att bevara kulturarvet. Mot denna bakgrund bör enligt motionärerna Myndigheten för statligt stöd till trossamfund (Nämnden för statligt stöd till trossamfund) läggas ned (yrkande 4). Motionärerna anser vidare att regeringen bör granska stöd som går till trossamfund med en internationell koppling (yrkande 3).

Bakgrund

Utredningen om översyn av statens stöd till trossamfund överlämnade den 13 mars 2018 betänkandet Statens stöd till trossamfund i ett mångreligiöst Sverige (SOU 2018:18). I betänkandet anges bl.a. följande:

Stödets betydelse för trossamfunden och för samhället i stort

Utredningens sammantagna bedömning är att det statliga stödet har stor betydelse för trossamfunden. Om stödet skulle minska eller avvecklas, i synnerhet avgiftshjälpen, skulle det få stora konsekvenser för trossamfundens verksamhet. Det skulle framför allt sätta trossamfunden i sämre ställning i förhållande till Svenska kyrkan. Stödet har därför en principiell betydelse eftersom det ger alla trossamfund någorlunda lika förutsättningar att bedriva en religiös verksamhet. På så sätt bidrar trossamfundsstödet till att alla människor i Sverige ges relativt sett lika möjligheter att utöva sin religion och därmed att åtnjuta sin religionsfrihet. Därutöver bidrar det statliga stödet till att ge trossamfunden grundläggande förutsättningar att bedriva verksamheter som har betydelse för att möta de olika existentiella behov som människor har. Det handlar både om situationer då personer söker sig till trossamfunden, t.ex. vid särskilda tillfällen i livet såsom vigsel och begravningar, men också vid kriser och olyckor. Trossamfundens verksamheter inom sjukvården, kriminalvården och krisberedskapen är i detta sammanhang av särskild betydelse. De spelar dessutom en viktig roll för kulturutövandet, i synnerhet för att individer med utländsk härkomst ska kunna bevara sin kultur och identitet. Vidare genomför flera trossamfund ett omfattande socialt arbete riktat till bl.a. nyanlända och socialt utsatta personer, vilket har betydelse för de individer som den offentliga välfärden har svårt att nå. Utredningen menar också att stödet till viss del kan stärka grundläggande demokratiska värderingar och stimulera den demokratiska delaktigheten, bl.a. genom att trossamfunden måste förhålla sig till gällande demokratikriterium och genom att fler trossamfund organiserar sig i enlighet med en formell föreningstradition. Trossamfundens bidrag till att stärka demokratiska värderingar är dock inte i alla avseenden uppenbara och det finns också exempel på trossamfund som upprätthållit värderingar och strukturer som begränsar enskilda individers möjligheter att åtnjuta sina fri- och rättigheter.

Motiv för staten att stödja trossamfunden

Utredningen anser att religionsfriheten ska ses som det huvudsakliga motivet för staten att stödja trossamfunden. Staten är förpliktad att förhålla sig neutral till olika trossamfund. Genom att fördela ett stöd till trossamfunden och erbjuda en kostnadsfri hjälp med att ta in medlemsavgifter försäkras sig staten om att inget trossamfund ges en i förhållande till staten särskilt fördelaktig ställning i samhället. Därmed får alla trossamfund likartade förutsättningar för sin religiösa verksamhet och alla individer ges relativt sett samma grundläggande möjligheter att utöva sin religion och åtnjuta sin religionsfrihet. Vidare framgår det av de internationella konventioner som Sverige anslutit sig till att staten ska främja tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet.

Ett ytterligare stödmotiv är den samhällsnytta som trossamfundens verksamhet ger. Trossamfunden fyller en viktig funktion för många människors välbefinnande, bl.a. genom att möta människors existentiella behov. Det gäller i synnerhet vid särskilda tillfällen i livet såsom vigslar och begravningar, men också vid kriser och olyckor. Trossamfunden bidrar även till samhällsnyttan genom sina kulturella och sociala verksamheter. I sin verksamhet kan trossamfunden också stimulera den

demokratiska delaktigheten, stärka demokratiska värderingar och motverka antidemokratiska tendenser.

Genom att staten ger ett stöd till trossamfunden får också staten bättre förutsättningar att föra dialog och samråd med trossamfunden och nå fram till människor som är engagerade inom dem.

Demokratikriteriet bör utformas utifrån tydligt angivna exkluderingsgrunder

Utredningen anser att demokratikriteriet bör utformas på så sätt att det exkluderar trossamfund som agerar i strid med särskilt skyddsvärda grundläggande värderingar i det svenska samhället. På så sätt kan lagstiftaren ange när en inskränkning av religionsfriheten är motiverad. Regleringen begränsas därmed till situationer där det verkligen är nödvändigt att staten ingriper. Det blir vidare lättare för trossamfunden att på förhand förutse vilka ageranden som kan leda till vägrat stödberättigande och beslutsfattarens möjligheter till godtyckliga bedömningar begränsas. Det gör det också möjligt att göra en rimlig avvägning mellan statens behov av kontroll och trossamfundens behov av integritet och självständighet, samtidigt som den praktiska tillämpningen underlättas[...]

I betänkandet framgår vidare att utifrån de värderingar som anges i regeringsformens program- och målsättningsstadga har utredningen utformat följande exkluderingsgrunder. Ett trossamfund ska vägras stöd om det:

1. Utövar våld mot person, tvång eller hot. Även trossamfund som rättfärdigar, främjar eller uppmanar till sådana handlingar ska vägras stöd. Det skulle t.ex. kunna handla om ett rättfärdigande av våld i nära relationer eller främjande av tvångsäktenskap eller våldsbejakande extremism genom spridande av propaganda, finansiering eller rekrytering.
2. Kränker ett barns rättigheter på sådant sätt att det finns en påtaglig risk för att barnets hälsa eller utveckling skadas. Inte heller trossamfund som rättfärdigar, främjar eller uppmanar till sådana kränkningar ska vara stödberättigat. Det skulle t.ex. kunna handla om trossamfund som uppmanar föräldrar till ett visst agerande, såsom att upprätthålla en viss traditionell sedvänja eller att vägra ett barn vård eller utbildning, som innebär en påtaglig risk för att barnets hälsa eller utveckling skadas.
3. Inskränkter en tjänads fri- och rättigheter genom tvång eller utnyttjande av utsatt belägenhet, t.ex. genom att trossamfund utnyttjar att en betjänad befinner sig i en beroendeställning eller har någon sjukdom.
4. Diskriminerar eller klart överträder principen om alla människors lika värde, t.ex. genom missaktning för en grupp av personer med anspelning på t.ex. kön, etniskt ursprung, trosbekännelse eller sexuell läggning.
5. Aktivt motarbetar det demokratiska styrelseskicket, t.ex. genom uppmaning att inte följa svensk lag eller hörsamma myndigheters påbud. I undantagsfall kan uppmaning till lagbrott m.m. som helt syftar till att bevara eller återupprätta demokratiska värden vara förenligt med stödberättigande.

Utredningen anser att det finns ett värde i att alla ärenden som rör statens stöd till trossamfund samlas vid en myndighet och föreslår att

Myndigheten för stöd till trossamfund (SST) ska fatta beslut om stödberättigande samt om fördelning och återkrav av statsbidrag. SST är statens expertmyndighet i trossamfundsfrågor och har en djupgående insyn i och kunskap om trossamfundens förhållanden.

Betänkandet har varit ute på remiss och bereds i Regeringskansliet.

Förvaltningsrätten i Stockholm slog i en dom i februari 2019 fast att Sveriges Unga Muslimer (SUM) ska anses vara en förening som i sin verksamhet respekterar demokratins idéer¹. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) har överklagat domen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att regeringens beredning av förslagen i betänkandet Statens stöd till trossamfund i ett mångreligiöst Sverige inte bör föregripas och avstyrker därmed motionerna 2018/19:440 (SD) yrkandena 3, 5, 7, 8 och 9, 2018/19:443 (SD) yrkandena 1–4, 2018/19:735 (SD) yrkande 22, 2018/19:1008 (M) och 2018/19:1332 (M).

Nationell samordning av interreligiösa råd

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om en nationell samordning av landets interreligiösa råd med hänvisning till att Myndigheten för stöd till trossamfund arbetar med att stärka det interreligiösa arbetet och stödja kommuner i bildandet av lokala och regionala interreligiösa råd.

Jämför reservation 2 (KD).

Motionen

Hans Eklind (KD) påtalar i motion 2018/19:411 att det är positivt att det finns interreligiösa råd i flera av landets kommuner och att fler kommuner bör uppmuntras att se interreligiösa råd som en del i arbetet med att få till ett fungerande integrationsarbete. Motionären framhåller behovet av en nationell samordning av landets interreligiösa råd.

Bakgrund

År 2016 fick Myndigheten för stöd till trossamfund (SST) regeringens uppdrag att stärka sitt stöd till kommuner och myndigheter som vill utveckla sitt arbete med interreligiös samverkan. Detta uppdrag pågår alltjämt. Exempelvis kan nämnas att Karlstads kommun under hösten 2017 och början av 2018 har

¹ Mål 9821-18.

genomfört dialogmöten med trossamfunden i Karlstad tillsammans med Lokalpolisområde Värmland och Landstinget i Värmland. SST har varit med som processledare under dialogmötena och fungerat som bollplank. Enligt SST har många kommuner interreligiösa råd eller ger bidrag till sådana. I ett flertalet fall har SST i olika grad varit inblandad.

Av SST:s webbplats framgår att myndighetens uppgift är att utifrån konkreta behov skapa mötesplatser för dialog lokalt och ibland regionalt. Det kan ske genom

- att stödja kommuner i bildandet av lokala/regionala interreligiösa råd
- att stödja befintliga interreligiösa råd i att skapa kontakt med kommunala förvaltningar
- att utifrån myndighetens uppdrag handlägga frågor om trossamfundens roll i krisberedskapssamordningen och skapa mötesplatser lokalt för relationsbygge för framtida behov.

Sveriges interreligiösa råd (SIR) är en mötesplats för nationella religiösa företrädare i Sverige. SIR fick under perioden 2015–2017 medel från regeringen och byggde då bl.a. upp ett nätverk. De får i dag inga statliga medel och har ingen anställd men bjuder några gånger per år in lokala interreligiösa råd.

På SIR:s webbplats anges följande:

När rådet grundades slogs det fast att SIR ska mötas regelbundet för att fördjupa sin kunskap om varandra/-s religion och att få möjlighet att alstra ett utrymme för diskussion om religionens roll i samhället. Samt att ge ett administrativt stöd och att vara en samordnande länk mellan Sveriges interreligiösa råd och dess medlemmar. SIR arbetar också med att samla och förmedla erfarenheter från interreligiösa arbeten som pågår i Sverige. Att fördjupa, utveckla och sprida kunskap om olika religioner i Sverige samt att utveckla och organisera ett utåtriktat arbete för att motverka antisemitism, muslimhat och andra hot mot religionsfriheten.

— — —
I Sveriges idag finns ett flertal olika interreligiösa initiativ. Det kan t.ex. vara ett råd, nätverk, tankesmedja, en mötesplats eller en ungdomsutbildning. Det kan vara anpassat för akademiker, studenter, samfundsledare, den lokala kommunen eller alla. För troende eller icke-troende, äldre, yngre eller tillsammans. Några träffas någon gång per år och andra nästan varje dag. Gemensamt för initiativen är att de på olika sätt arbetar för ett mindre polariserat samhälle, ett samhälle där religion blir en tillgång och inte ett hinder.

I budgetpropositionen för 2019 (prop. 2018/19:1 utg.omr. 17) anges att det enligt SIR pågår ca 35 interreligiösa initiativ runt om i landet, vilket är en ökning från föregående år.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser i likhet med motionären att det är positivt att det finns interreligiösa råd i flera av landets kommuner som kan bidra till att öka kunskapen om och förståelsen för olika religioner. Det är viktigt att vi kan

mötas, lyssna och försöka förstå varandra. Som framgår ovan arbetar SST med att bl.a. stärka det interreligiösa arbetet och stödja kommuner i bildandet av lokala och regionala interreligiösa råd. Med hänsyn härtill anser utskottet att motionsyrkandet inte bör leda till någon åtgärd från riksdagens sida. Motion 2018/19:411 (KD) avstyrks.

Muslimska brödrskapet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om att Muslimska brödrskapets etablering och kopplingar till terrorism bör utredas.

Jämför reservation 3 (SD).

Motionen

Markus Wiechel och Richard Jomshof (båda SD) anser i motion 2018/19:440 att Muslimska brödrskapets etablering (yrkande 1) och kopplingar till terrorism (yrkande 2) bör utredas.

Bakgrund

I augusti 2018 gav SST i samarbete med Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) ut rapporten Muslimska brödrskapet – En kunskapsöversikt. Kunskapsöversikten är gjord utifrån ett religionshistoriskt perspektiv. Den belyser Muslimska brödrskapets utveckling i stort samt rörelsens utveckling i Europa och Sverige. Kunskapsöversikten beskriver också ideologer och tänkare som är förknippade med brödrskapet i Europa.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) gav i februari 2019 ut rapporten Samhället måste öppna sig för mångfalden – Mångfaldspolicyn som politisk möjlighet till islamisk aktivism, där Muslimska brödrskapet berörs.

Utskottet avstyrkte i mars 2018 (bet. 2017/18:KrU3) liknande motionsyrkanden och ansåg då med hänvisning till utrikesministerns uttalande nedan att yrkandena inte borde leda till någon åtgärd från riksdagens sida. Utskottet angav som bakgrund bl.a. följande:

Utrikesministern Margot Wallström har i svar den 13 juli 2017 på skriftlig fråga (2016/17:1675) om regeringens syn på Muslimska brödrskapet angett följande:

Markus Wiechel har frågat kultur- och demokratiministern hur ministern och regeringen ser på Muslimska brödrskapet. Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som ska svara på frågan.

Regeringen förhåller sig i regel inte till enskilda organisationer och rörelser såsom Muslimska brödrskapet.

Muslimska brödrskapet är inte listat som en terroristorganisation av FN eller EU, och därmed inte heller av Sverige.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har i dag ingen annan uppfattning än vad utskottet hade förra året och avstyrker därmed motion 2018/19:440 (SD) yrkandena 1 och 2.

Det civila samhället

Bidrag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bidrag till det civila samhället med hänvisning till pågående utredningsarbete och regeringens beredning av frågorna.

Jämför reservation 4 (M, KD), 5 (M), 6 (SD), 7 (C) och 8 (L) samt särskilt yttrande 2 (C, L).

Motionerna

Tobias Billström m.fl. (M, C, KD, L) anser i motion 2018/19:2819 yrkande 60 att inga offentliga medel bör utbetalas till organisationer som sanktionerar hedersrelaterad brottslighet.

Lotta Finstorp m.fl. (M) efterlyser i motion 2018/19:2863 yrkande 3 en uppföljning och granskning av stöd till civilsamhällets organisationer för att säkerställa att stöd till civilsamhället används på ett ändamålsenligt sätt.

Jan Ericson (M) lyfter i motion 2018/19:1819 fram behovet av en översyn av regelverket för statens stöd till organisationer.

I motion 2018/19:134 anser Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 1 att staten aldrig ska finansiera framväxten av eller underlätta och befrämja våldsbejakande extremism och antidemokratiska värderingar, och motionärerna efterlyser därför ett skärpt regelverk och tillsyn gällande bidrag till ideella föreningar och trossamfund.

Jonas Andersson i Linköping m.fl. (SD) anser i motion 2018/19:1282 att regeringen bör återkomma med förslag om hur regelverken och tillsynen ska kunna skärpas i syfte att förhindra att våldsbejakande och icke-demokratiska organisationer får skattefinansierat stöd.

Markus Wiechel och Paula Bieler (båda SD) anser i motion 2018/19:2967 yrkande 4 att föreningar, religiösa samfund och organisationer som sanktionerar våld och förtryck i hederns namn inte bör få ta del av allmänna medel.

Per Lodenius m.fl. (C) påtalar i motion 2018/19:2446 yrkande 12 att de som bidrar till samhället med sitt ideella engagemang måste ges goda förutsättningar för sitt arbete. Det finns enligt motionärerna problem med projektbidrag på bekostnad av grundstöd till ideella organisationerna. För att stärka civilsamhällets möjlighet att vara mer snabbt och flexibelt för att kunna

ta sig an samhällets utmaningar vill motionärerna se en ökad andel grundstöd i bidragen från det offentliga.

Christer Nylander m.fl. (L) efterlyser i motion 2018/19:2259 yrkande 1 en samlad översyn av de olika statliga stöden till civilsamhället. Grundinställningen ska enligt motionärerna vara att de ska bygga på långsiktighet, tydliga mål och en skarp uppföljning av målen, men inte detaljstyrning. Regelverk och kontrollsystem behöver enligt motionärerna skärpas så att extremistiska och våldsbejakande rörelser inte kan få stöd.

I motion 2018/19:530 anser Robert Hannah och Arman Teimouri (båda L) att organisationer som sysslar med sexuell omvandling eller omvandling av könsidentitet inte ska ges några statliga eller kommunala bidrag. Detta bör enligt motionärerna gälla om de genomför omvandlingsterapi, stöttar företeelsen eller råder familjer eller hbtq-personer om var man kan genomföra omvandlingsterapi (yrkande 3). Motionärerna vill också ha en kartläggning av fenomenet omvandlingsterapi (yrkande 1).

Roger Haddad (L) anser i motion 2018/19:2926 att inga offentliga bidrag bör betalas ut till odemokratiska organisationer och att åtgärder bör vidtas för att även regionala och lokala offentliga medel inte hamnar hos odemokratiska organisationer som motverkar svensk lag.

Bakgrund

I budgetpropositionen för 2019 (prop. 2018/19:1 utgiftsområde 17) anges att statsbidrag om sammanlagt ca 14,2 miljarder kronor fördelats till det civila samhällets organisationer under 2017. De generella bidragen uppgick till 88 procent, vilket var en ökning med 11 procent från 2016.

För att säkerställa att statsbidragen till det civila samhällets organisationer används för den verksamhet de är avsedda för ser regeringen över demokratikriterierna i olika former av statsbidrag.

Regeringen har, som framgått ovan, tillsatt en särskild utredare som ska se över demokrativillkoren i statsbidragsförordningar och tillämpningen av dessa villkor (dir. 2018:19). Syftet med översynen är att säkerställa att allmänna medel går till verksamheter som är förenliga med samhällets grundläggande värderingar så som de formuleras i regeringsformen och i de internationella konventionerna om mänskliga rättigheter. Utredaren ska bl.a.

- redovisa hur de demokrativillkor som finns i de förordningar som styr den statliga bidragsgivningen till civilsamhällets organisationer är utformade
- göra en samlad analys av vilka svårigheter och utmaningar de ansvariga myndigheterna och det civila samhället har med dagens system, när det gäller såväl beslut om bidragsgivning utifrån demokrativillkoret som hur efterlevnaden av villkoret följs upp
- föreslå ett förtydligt, rättssäkert och enhetligt demokrativillkor för den statliga bidragsgivningen med beaktande av föreningsfriheten

- samverka med de bidragsutbetalande myndigheterna och företrädare för civilsamhällets organisationer i arbetet med att ta fram ett nytt tillämpbart demokrativillkor
- analysera vilka delar av en bidragssökande organisations uppbyggnad och verksamhet som ska granskas i förhållande till demokrativillkoret och hur denna granskning bör genomföras
- föreslå nödvändiga författningsändringar.

Uppdraget ska redovisas senast den 20 juni 2019.

Som framgår ovan under rubriken Stöd till trossamfund m.m. har en utredning sett över demokrativillkoren i statens stöd till trossamfundet. Utredningen lämnade sina förslag i mars 2018 i betänkandet Statens stöd till trossamfund i ett mångreligiöst Sverige (SOU 2018:18). Bland annat anser utredningen att demokratikriteriet bör utformas på så sätt att det exkluderar trossamfund som agerar i strid med särskilt skyddsvärda grundläggande värderingar i det svenska samhället. Betänkandet bereds inom Regeringskansliet.

Regeringen tillsatte en särskild utredare som skulle se över regelverket för Allmänna arvsfonden och bl.a. säkerställa att Allmänna arvsfondens medel användes för den verksamhet som de var avsedda för. Utredningen lämnade i september 2018 sitt betänkande En arvsfond i takt med tiden – En översyn av regelverket kring Allmänna arvsfonden (SOU 2018:70). Utredningen föreslår bl.a. att det ska införas ett demokrativillkor som föreskriver att stöd inte ska få lämnas till en organisation om den eller någon av dess företrädare främjar, uppmanar till eller försvarar terrorism eller i övrigt inte respekterar mänskliga rättigheter. Stöd ska inte heller enligt utredningens förslag få lämnas till en organisation om någon av dess samarbetsorganisationer, eller en företrädare för en sådan organisation, agerar i strid mot demokrativillkoret. Betänkandet bereds inom Regeringskansliet.

Statskontoret överlämnade i september 2017 rapporten Myndighetsanalys av Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, MUCF (2017:13). Statskontoret föreslog i rapporten bl.a. att MUCF bör öka kontrollen i bidragsgivningen för att förhindra bidragsfusk och att regeringen bör förbättra MUCF:s förutsättningar att bedöma demokratikriteriet. MUCF har till regeringen redovisat vilka åtgärder som har vidtagits med anledning av rapporten. MUCF har uppgett att de under de senaste åren skärpt kontrollen i bidragsgivningen och utvecklat tillämpningen av det s.k. demokratikriteriet som återfinns i de statsbidragsförordningar som MUCF hanterar. Myndigheten lämnade 2017 rapporten Att verka demokratiskt – Redovisning av hur MUCF granskar och följer upp demokrativillkoren för statsbidrag. De ökade kontrollerna har enligt MUCF resulterat i att några organisationer som tidigare har beviljats bidrag inte längre får ta del av det statliga stödet. MUCF har nekat fyra organisationer statsbidrag med hänvisning till brister i demokratihänseende. Av de fyra besluten har tre beslut stått sig vid ett överklagande. Ett av ärendena avgjordes i februari 2019 av Förvaltningsrätten

i Stockholm där domstolen inte gick på MUCF:s linje. Denna dom har MUCF överklagat till kammarrätten.

Regeringskansliet utredde under 2016–2017 hur statliga bidrag till stöd för det civila samhällets organisationer ska kunna bli mer långsiktiga, förutsebara och enhetliga, vilket utmynnade i promemorian Långsiktigt stöd till det civila samhället (Ds 2018:13). Promemorian bereds inom Regeringskansliet.

Riksdagen gjorde våren 2018 följande tillkännagivande till regeringen (bet. 2017/18:KrU3, rskr. 2017/18:242).

Lika viktigt som det är att stödja organisationer som motverkar hedersrelaterade brott, är det att dra en tydlig gräns mot föreningar och organisationer som accepterar eller i vissa fall rentav legitimerar hedersrelaterat förtryck och hederstraditioner. Hedersstrukturer har enligt vår uppfattning ingen plats i ett jämställt och demokratiskt samhälle, och offentliga bidrag ska därför inte ges till organisationer som accepterar hedersrelaterad brottslighet.

Regeringen har i skrivelsen 2018/19:75, Riksdagens skrivelse till regeringen – åtgärder under 2018, med anledning av tillkännagivandet angett att skrivelsen inte är slutbehandlad och anfört följande:

I mars 2018 överlämnade Utredningen om översyn av statens stöd till trossamfund betänkandet Statens stöd till trossamfund i ett mångreligiöst Sverige (SOU 2018:18). Utredningen föreslår en ny lag om stöd till trossamfund. Enligt förslaget ska trossamfund inte kunna få stöd om de inom ramen för sin verksamhet exempelvis utövar våld, tvång eller hot mot person, kränker ett barns rättigheter på sådant sätt att det finns påtaglig risk för att barnets hälsa eller utveckling skadas eller rättfärdigar, främjar eller uppmanar till sådana typer av kränkningar. Den föreslagna lagen innehåller även bestämmelser om återkallelse av stödberättigande om ett trossamfund inte längre uppfyller villkoren för stöd. Betänkandet har remissbehandlats. Regeringen tillsatte vidare i mars 2018 en utredning som ser över demokrativillkoren i statsbidragsförordningar (dir. 2018:19). Syftet med översynen är att säkerställa att allmänna medel går till verksamheter som är förenliga med samhällets grundläggande värderingar såsom de formuleras i regeringsformen och i de internationella konventionerna om mänskliga rättigheter. Uppdraget ska redovisas senast den 20 juni 2019.

Kultur- och demokratiministern Amanda Lind (MP) angav i en interpellationsdebatt den 12 februari 2019 (2018/19:33) bl.a. följande som svar på frågan vad ministern avser att göra för att skärpa demokrativillkoren för bidrag till organisationer:

Låt mig börja med att slå fast att offentliga bidragsmedel inte ska gå till verksamheter som inte är förenliga med samhällets grundläggande värderingar så som de formuleras i grundlagen och i de internationella konventionerna. Det är heller inte försvarbart att offentliga medel som kommuner delar ut går till sådana verksamheter.

Med detta som utgångspunkt är det samtidigt viktigt att värna ett fritt och självständigt civilsamhälle med en mångfald av organisationer, verksamheter och röster. Det är en förutsättning för en väl fungerande demokrati. Föreningsfriheten är en av de grundläggande rättigheter som slås fast i regeringsformen. För att säkra existensen av ett självständigt civilsamhälle med aktörer som på olika sätt kan bidra till samhällets

utveckling stöder staten ideella organisationer ekonomiskt. Det ligger därför i allas intresse, inte minst i myndigheternas och i det civila samhällets intresse, att värna bidragssystemens legitimitet.

Som ett led i den överenskommelse om åtgärder mot terrorism som Socialdemokraterna, Moderaterna, Miljöpartiet, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna enades om under den förra mandatperioden tillsatte regeringen i mars 2018 en utredning för att se över de så kallade demokrativillkoren i statsbidragsförordningar och tillämpningen av dessa villkor. Syftet med utredningen är att säkerställa att allmänna medel endast ska gå till verksamheter som är förenliga med samhällets grundläggande värderingar. Utredningen ska vidare analysera demokrativillkoren i statliga bidragsförordningar samt föreslå ett förtydligt, rättssäkert och enhetligt demokrativillkor, inklusive nödvändiga författningsändringar.

Jan Ericson hänvisar i sin interpellation till en undersökning som nyss nämnda utredning genomfört i samarbete med SKL. Undersökningen visar att inte alla kommuner och landsting har riktlinjer för vilka demokrativillkor som gäller eller för hur de ska tillämpas. Regeringen bör inte föreskriva på vilka grunder en kommun ska bevilja bidrag till det civila samhället. Däremot är det viktigt att offentliga aktörer på lokal nivå får stöd och vägledning för bidragsgivningen. Utredaren ska därför anordna möten med representanter för kommunsektorn för att diskutera hur de lokalt kan arbeta för att motverka att organisationer som inte verkar i enlighet med samhällets grundläggande värderingar ska få stöd. Utredaren ska även ta fram ett stödmaterial som kan användas av både statliga och kommunala förvaltningsmyndigheter som hanterar bidragsgivning. Utredningen ska lämna sitt betänkande senast den 20 juni 2019.

Översynen av demokrativillkoren lägger en god grund för regeringens kommande arbete. Jag ser fram emot att i samarbete med övriga partier fortsätta arbetet med att säkerställa att allmänna medel inte hamnar hos organisationer som bedriver verksamhet som står i strid med samhällets grundläggande värderingar.

— — —
Jan Ericson nämnde också kontroll av de bidrag som delas ut. Där vill jag nämna att även på MUCF pågår det arbete med att förbättra rutiner för bidragshantering, till exempel skärpta kontroller av sökande organisationer. Detta kopplar bland annat mot ett tidigare givet uppdrag av Statskontoret att göra en myndighetsöversyn av MUCF och titta på möjligheten att tillämpa demokratikriteriet.

Regeringen har också gett MUCF uppdraget att redovisa vilka åtgärder som har vidtagits med anledning av de förslag som Statskontoret lämnade. Det här är ett uppdrag som är redovisat, och jag och regeringen ämnar följa frågan.

Det pågår alltså en rad åtgärder från regeringens sida för att säkra en korrekt bidragsgivning, och jag vill återigen understryka att ambitionen är vi helt eniga om.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill börja med att understryka, i likhet med kultur- och demokratiministern, att offentliga bidragsmedel inte ska gå till verksamheter som inte är förenliga med samhällets grundläggande värderingar så som de formuleras i grundlagen och i de internationella konventionerna. Utskottet anser dock att det utredningsarbete som pågår med att se över demokrativillkoren i statsbidragsförordningar och tillämpningen av dessa inte

bör föregripas. Inte heller bör utskottet föregripa regeringens beredning av dels betänkandena Statens stöd till trossamfund i ett mångreligiöst Sverige samt En arvsfond i takt med tiden – En översyn av regelverket kring Allmänna arvsfonden, dels departementspromemorian Långsiktigt stöd till det civila samhället, dels riksdagens tillkännagivande om att inte ge offentliga bidrag till organisationer som accepterar hedersrelaterad brottslighet. Utskottet kommer dock noggrant att följa frågorna. Vidare anser utskottet att motion 2018/19:2446 (C) yrkande 12 delvis får anses tillgodosedd då en ökning skett av de generella bidragen. Utskottet anser sammanfattningsvis att motionerna 2018/19:134 (SD), yrkande 1, 2018/19:530 (L) yrkandena 1 och 3, 2018/19:1282 (SD), 2018/19:1819 (M), 2018/19:2259 (L) yrkande 1, 2018/19:2446 (C) yrkande 12, 2018/19:2819 (M, C, KD, L) yrkande 60, 2018/19:2863 (M) yrkande 3, 2018/19:2926 (L) och 2018/19:2967 (SD) yrkande 4 bör avstyrkas.

Granskningsgrupp som stöd inför utbetalningar av skattemedel till civilsamhället

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om en granskningsgrupp som stöd inför utbetalningar av skattemedel till civilsamhället med hänvisning till att det pågående utredningsarbetet inte bör föregripas.

Motionen

Markus Wiechel (SD) anser i motion 2018/19:2802 att det saknas tillräckliga granskningsorgan i samhället för att säkerställa att bidrag går till ändamål som är i enlighet med utbetalarnas riktlinjer. Motionären anser därför att regeringen bör tillsätta en granskningsgrupp som efter begäran kan användas i syfte att bistå i utredningar inför utbetalningar av skattemedel till civilsamhället.

Bakgrund

Som framgår ovan har regeringen tillsatt en särskild utredare som ska se över demokrativillkoren i statsbidragsförordningar och tillämpningen av dessa villkor (dir. 2018:19). Syftet med översynen är att säkerställa att allmänna medel går till verksamheter som är förenliga med samhällets grundläggande värderingar så som de formuleras i regeringsformen och i de internationella konventionerna om mänskliga rättigheter. I direktiven anges att en analys behöver göras av hur demokrativillkoret uttrycks i de olika förordningarna och vad det innebär samt hur de olika myndigheterna som tillämpar bidragsförordningar arbetar med att säkerställa att demokrativillkoret följs. Vidare anges att det är angeläget att utredaren för en aktiv dialog med de

ansvariga myndigheterna för att ta del av deras erfarenheter av tillämpningen av demokrativillkoret i beslutsfattandet och av hur de följer upp och kontrollerar verksamheten. Uppdraget ska redovisas senast den 20 juni 2019.

Kultur- och demokratiministern Amanda Lind (MP) hänvisade till utredningen i interpellationsdebatt den 14 februari 2019² i samband med att hon besvarade frågan om vad hon avser att göra för att skärpa demokrativillkoren för bidrag till organisationer. Hon anförde bl.a. följande:

Det är viktigt att understryka ... att det är myndigheterna som har regeringens uppdrag att hantera bidragsfördelningen. Där har regeringen och jag stor tilltro till att myndigheterna handlägger bidragen i enlighet med lagstiftningen. Vi har självklart också höga förväntningar på att det handläggs korrekt.

Myndigheterna kan kräva återbetalning av statsbidrag om det visar sig att en organisation inte lever upp till förväntningarna för statsbidrag eller om de genomfört verksamhet som står i motsättning till de grundläggande värderingarna. Därför är uppföljning och rutiner för detta såklart viktigt.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att den av regeringen tillsatta utredningen, som ska se över demokrativillkoren i statsbidragsförordningar, ska föra dialog med och analysera hur de olika myndigheter som tillämpar bidragsförordningar arbetar med att säkerställa att demokrativillkoret följs. Syftet är att kunna säkerställa att bidrag går till de ändamål som är avsett. Utskottet anser inte att det utredningsarbete som pågår bör föregripas och avstyrker därför motion 2018/19:2802 (SD).

Förenklade regler för administration m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om förenklade regler för administration m.m. med hänvisning framför allt till att flera av förslagen utreds, har genomförts eller har tagits hand om på annat sätt.

Jämför reservation 9 (V) och 10 (KD) samt särskilt yttrande 3 (C).

Motionerna

Kristina Yngwe m.fl. (C) efterlyser i motion 2018/19:2425 yrkande 23 förenklade regler och minskad byråkrati för föreningslivets insatser på landsbygden.

Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) påtalar i motion 2018/19:403 yrkande 1 att en viktig utgångspunkt för Utredningen för ett stärkt civilsamhälle var att frihetsgraden hos det civila samhällets organisationer skulle öka och deras

² 2018/19:33.

särart bevaras. Motionärerna anser att de åtgärder som den förra regeringen vidtog i syfte att ge mer långsiktiga och stabila villkor var vällovliga men långt ifrån tillräckliga. Motionärerna anser att regeringen bör återkomma med förslag som grundar sig på utredningen. Motionärerna påtalar i samma motion yrkande 3 att regeringen bör återkomma med förslag om hur det administrativa regelverket för civilsamhällets organisationer kan förenklas. Dessutom anser motionärerna i yrkande 4 att regeringen bör återkomma med förslag om ett sammanhållet lättillgängligt administrativt stöd när det gäller exempelvis bildandet av en organisation, ansökan om offentliga bidrag och anställning av personal.

Roland Utbult m.fl. (KD) efterlyser i motion 2018/19:2690 yrkande 9 en utredning om minskat regelkrångel och förenklade bidragsansökningar för civilsamhällets organisationer.

Bakgrund

I regeringens skrivelse En politik för engagemang – långsiktighet och oberoende för civilsamhället (skr. 2017/18:246), som utskottet behandlade hösten 2018, redogör den dåvarande regeringen för de åtgärder som vidtagits under mandatperioden 2014–2018 och som enligt regeringen bidragit till mer långsiktiga och stabila villkor för det civila samhället. Skrivelsen utgick delvis från Utredningen för ett stärkt civilsamhällets betänkande (SOU 2016:13). Regeringen anger i skrivelsen bl.a. följande:

I utredningen Palett för ett stärkt civilsamhälle (SOU 2016:13) finns ett antal förslag som på olika sätt syftar till att förbättra kunskapen om det civila samhället inom det offentliga samt till att förbättra det offentligas information riktad till det civila samhället. Några av förslagen handlar om kompetenshöjande insatser hos offentliga aktörer på statlig, regional och lokal nivå så att de bättre kan möta civilsamhällets behov. Förslagen handlar också om att offentliga aktörer ska utveckla kunskapsstödet till det civila samhället för att underlätta för ideella organisationer att orientera sig i det offentliga regelverket, öka möjligheten till långsiktig finansiering och planering samt att minska den administrativa bördan. ... Regeringen delar den bild av behoven som ges i utredningen, men ser att flera av förslagen kan mötas med insatser inom redan etablerade strukturer eller inom ramen för befintliga myndighetsuppdrag. Flera av förslagen kan också mötas med olika former av samlade åtgärder, så som i kunskapsuppdraget till Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor...

Som nämns ovan lämnade Utredningen ett stärkt civilsamhälle ett antal förslag för att förenkla för det civila samhället. Bland annat gjorde utredningen bedömningen att civilsamhällets behov av information och stöd bör mötas i syfte att underlätta för civilsamhällets organisationer att bedriva sin kärnverksamhet. Utredningen konstaterade att en väl fungerande administrativ infrastruktur underlättar för det ideella arbetet genom att det frigör tid till organisationernas huvudverksamhet. Inriktningen i den administrativa infrastrukturen borde enligt utredningen vara att samla och komplettera redan befintlig information och befintligt stöd. Mot bakgrunden av utredningens

förslag om information har statliga medel lämnats till Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) för ett kunskapsuppdrag. För 2018 lämnades 6 miljoner kronor för att förstärka såväl myndigheters kunskaper om det civila samhället som det civila samhällets kunskap om offentliga regelverk, gällande organisationsformer, bidrag m.m. För 2019 ökade medlen till 7 miljoner kronor (anslaget 13:5 Insatser för den ideella sektorn, utgiftsområde 17).

I regleringsbrevet till MUCF för 2018 angavs följande när det gäller kunskapsuppdraget:

Medlen ska användas för ett förstärkt kunskapsuppdrag. Förstärkningen av myndighetens kunskapsuppdrag ska särskilt prioritera:

- att inhämta erfarenheter från och sprida kunskaper till strategiskt utvalda målgrupper inom offentlig sektor om metoder för dialog och samverkan med organisationer i civilsamhället.
- stärkt kunskapsutveckling, erfarenhetsutbyte och samordning i myndighetsnätverket till gagn för civila samhället, inklusive ett utvecklat förenklings- och förtydligt informationsarbete inom relevanta myndigheter;
- ökad kunskap om hinder för underrepresenterade grupper att delta i civila samhället, samt
- utvecklat kunskapsstöd till civila samhället om det offentliga regelverket gällande organisationsformer, bidrag mm.

Enligt Kulturdepartementet fortsätter kunskapsuppdraget enligt ovan även 2019.

En annan fråga som Utredningen för ett stärkt civilsamhälle tog upp, som också avser att underlätta för det civila samhället, är Idéburna offentliga partnerskap (IOP), som är en form för samverkan mellan det offentliga och idéburen sektor som inte omfattas av upphandlingsrätten. IOP kan exempelvis innebära att det offentliga svarar för en viss typ av stöd, t.ex. tillhandahållande av lokaler och vissa verksamhetsbidrag, medan de idéburna organisationerna ansvarar för driften av själva verksamheten. IOP kan betraktas som ett komplement både till generella bidrag till den idéburna verksamheten och till upphandlingskontrakt där ändamålet är ett specifikt uppdrag. Regeringen har gett en särskild utredare i uppdrag att bl.a. föreslå riktlinjer, kriterier eller andra instrument för ingående av IOP, för att främja samverkan mellan idéburna aktörer och det offentliga (dir. 2018:46). Uppdraget ska redovisas senast den 14 december 2019.

När det gäller motion 2018/19:2425 (C) yrkande 23, om förenklade regler och minskad byråkrati för föreningslivets insatser på landsbygden, kan nämnas att riksdagen i april 2018 gjorde ett tillkännagivande till riksdagen om förenklingar i administrationen av stöd till föreningslivet på landsbygden (bet. 2017/18: MJU18, rskr. 2017/18:237). Miljö- och jordbruksutskottet uttalade i betänkandet bl.a. följande:

Utskottet anser i likhet med regeringen att det civila samhällets organisationers arbete med att engagera en större mångfald av människor bör främjas. Ett livaktigt föreningsliv behövs för att kunna bidra till tillväxt och utveckling på landsbygden. Idrottsföreningar spelar en stor roll för att skapa social sammanhållning och integrera nya kommunmedlemmar. För att kunna främja föreningslivet och de insatser som dessa gör för integrationen och gemenskapen på landsbygden krävs dock förenklingar i administrationen av stöd. Det är bl.a. viktigt att ansökningsprocesser kan ske på ett sätt som underlättar ett livaktigt föreningsliv. Regeringen bör därför se över hur reglerna för och onödiga byråkrati kring stöd till föreningslivet kan förenklas för att främja föreningslivet på landsbygden. Vidare är det viktigt med nödvändig finansiering. Detta bör ges regeringen till känna. Därmed tillstyrker utskottet motion 2017/18:3855 (C) yrkande 21.

Regeringen har i skrivelsen 2018/19:75, Riksdagens skrivelse till regeringen – åtgärder under 2018, med anledning av tillkännagivandet, angett att skrivelsen inte är slutbehandlad och anfört följande:

Riksdagen har tillkännagett för regeringen att den ställer sig bakom det som utskottet anför om förenklingar i administrationen av stöd till föreningslivet på landsbygden (bet. 2017/18:MJU18 s. 35). Många av föreningslivets insatser sker inom ramen för landsbygdsprogrammet. Inom ramen för landsbygdsprogrammet pågår kontinuerligt ett förenklingsarbete både på nationella nivå och på EU-nivå. Förenkling sker bland annat genom informationsinsatser och genom regelförändringar. Regelförändringar till följd av den så kallade Omnibus-översynen trädde i kraft sommaren 2018. Omnibus-översynen möjliggör användandet av schabloner, klumpsummor och andra metoder som förenklar för projektägare. Med anledning av Omnibus-översynens ikraftträdande finns behov av ändring av landsbygdsprogrammet. Regeringen beslutade den 6 september 2018 om en skrivelse till Europeiska kommissionen om ändring av landsbygdsprogrammet. Regeringen driver inför kommande programperiod 2021–2027 att det ska bli enklare för projektägare att ta del av stöd i landsbygdsprogrammet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att en rad av de förslag som lades fram av Utredningen för ett stärkt civilsamhälle utreds, har genomförts eller har tagits hand om på annat sätt; t.ex. kan nämnas IOP och MUCF:s kunskapsuppdrag. Utskottet anser i likhet med den dåvarande regeringen att flera av utredningens förslag också kan mötas med insatser inom redan etablerade strukturer eller inom ramen för befintliga myndighetsuppdrag.

Utskottet anser att många av de önskemål som motionärerna tar upp, bl.a. önskan om administrativt stöd och minskat regelkrångel, delvis kommer att tillgodoses inom MUCF:s kunskapsuppdrag, där den offentliga sektorns kunskap om det civila samhället ytterligare kan stärkas och det civila samhällets kunskap om de offentliga regelverken kan utvecklas än mer.

Utskottet anser inte att motionsyrkandena bör leda till någon åtgärd från riksdagens sida, varför motionerna 2018/19:403 (V) yrkandena 1, 3 och 4, 2018/19:2425 (C) yrkande 23 samt 2018/19:2690 (KD) yrkande 9 avstyrks.

Hinder för engagemang

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att utreda vad som hindrar underrepresenterade gruppernas deltagande i det civila samhällets organisationer med hänvisning till att yrkandet till stora delar är tillgodosett.

Jämför reservation 11 (V).

Motionen

Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) anser i motion 2018/19:403 yrkande 7 att regeringen bör ge Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) i uppdrag att utreda vad som hindrar underrepresenterade gruppernas deltagande i det civila samhällets organisationer. Hindren kan enligt motionärerna vara allt från ekonomiska hinder i form av avgifter för medlemskap och nödvändig utrustning till interna strukturer som omedvetet diskriminerar.

Bakgrund

I 2018 års regleringsbrev för Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) gav regeringen, som framgår ovan, ett förstärkt kunskapsuppdrag där det bl.a. ingick att prioritera ökad kunskap om hinder för underrepresenterade grupper att delta i det civila samhället. MUCF lämnade i augusti 2018, med anledning av uppdraget, rapporten Har alla samma möjlighet att delta i det civila samhället? – En kunskapsöversikt om hinder för deltagande. I rapportens sammanfattning anges bl.a. följande:

Genom den teoretiska modellen Civic Voluntarism Model (CVM) beskrivs hur förutsättningarna resurser, motivation och rekryterande nätverk kan påverka en persons möjlighet och därmed sannolikhet att delta i det civila samhället...Rapporten visar flera exempel på hur dessa förutsättningar påverkar vilka som deltar i det civila samhället...I rapporten presenteras flera exempel på hur offentlig sektor och det civila samhället arbetar för att göra deltagande i det civila samhället möjligt för fler. Rapporten beskriver bland annat hur dessa arbetar för att öka individens resurser, att ge förutsättningar för motivation och att öka de rekryterande nätverken för personer med mindre omfattande sådana. De förslag som ges i rapporten utgår från de förutsättningar som kunskapsöversikten visat kan ha betydelse för deltagande...Inom ordinarie verksamhet planerar myndigheten att undersöka hur det offentliga kan stödja det civila samhället i arbetet med inkludering. Myndigheten planerar också att kartlägga och att sprida kunskap om hur aktörer inom det civila samhället arbetar för att göra det möjligt att delta för alla, oavsett individuella ekonomiska resurser.

Under 2019 planerar MUCF en fördjupning av det påbörjade arbetet med att undersöka villkoren för deltagande i det civila samhället för underrepresenterade grupper.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att MUCF av regeringen har fått ett förstärkt kunskapsuppdrag att bl.a. prioritera ökad kunskap om hinder för underrepresenterade grupper att delta i det civila samhället samt att MUCF lämnat en rapport i ämnet och aktivt arbetar vidare med frågan. Mot denna bakgrund anser utskottet att motion 2018/19:403 (V) yrkande 7 till stora delar är tillgodosedd och den avstyrks därmed.

Sprida goda exempel på samverkan

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att sammanställa och sprida goda exempel på samverkan mellan civilsamhället och offentliga samhällsfunktioner med hänvisning till att det bl.a. ligger inom MUCF:s uppdrag.

Jämför reservation 12 (M).

Motionen

Lotta Finstorp m.fl. (M) anser i motion 2018/19:2863 yrkande 1 att en del av svaren på de utmaningar som finns i samhället i dag ligger i ett fördjupat och förbättrat samarbete mellan skola, sjukvård, socialtjänst, äldreomsorg, kultur och det civila samhället. Motionärerna framhåller att det är viktigt att systematiskt sammanställa och sprida goda exempel på samverkan mellan civilsamhället och offentliga samhällsfunktioner.

Bakgrund

MUCF ska enligt förordningen (2018:1425) med instruktion för Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor verka för att öka kunskapen om det civila samhället hos offentliga aktörer samt främja samverkan mellan statliga myndigheter och det civila samhället. MUCF har uppgett följande:

Inom uppdraget ordnas det varje år en kunskapskonferens för att sprida forskning om civilsamhället till både offentliga och civilsamhällets aktörer. MUCF arrangerar tillsammans med Ersta Sköndal Bräcke högskola årligen en poänggivande högskoleutbildning i civilsamhällesfrågor. Utbildningen riktar sig till tjänstepersoner på lokal, regional och statlig nivå.

Vartannat år arrangeras Forumkonferensen i samverkan med civilsamhällets organisationer. Forumkonferensen är en sammanfattning

av det dialogforum, Partsgemensamt Forum, som sker mellan civila samhället och regeringen. MUCF har tidigare faciliterat denna dialog men sedan årsskiftet 2018/2019 ligger detta uppdrag Nationellt organ för dialog och samråd mellan regeringen och det civila samhället, NOD. MUCF kommer dock fortsättningsvis att arrangera ovan nämnd Forumkonferens samt delta på olika sätt i nätverket, exempelvis i de ”lärnätverk” som NOD arrangerar för både offentliga och civilsamhällets aktörer.

MUCF arbetar också med att sprida Den europeiska koden för idéburna organisationers medverkan i beslutsprocessen, ”Koden”, ett verktyg för inflytande i beslutsprocesser som tagits fram av Europarådet. En aktuell fråga för både civilsamhällets organisationer och offentliga aktörer är samverkansformen idéburet offentligt partnerskap, IOP. Under 2018 publicerade MUCF därför en kunskapsöversikt om IOP. Resultatet har spridits via det myndighetsnätverk för civilsamhällesfrågor som MUCF sammankallar, via Partsgemensamt Forum samt andra forum för offentliga aktörer och civilsamhället.

Myndigheten sammankallar årligen ett nätverk med tjänstemän på andra statliga myndigheter för att diskutera civilsamhällets villkor och presentera den villkorsrapport som myndigheten tar fram varje år. Det finns även ett nätverk på Gd-nivå där det inbjuds till erfarenhetsutbyte och till att inventera utmaningar som finns i samverkan mellan statliga myndigheter och civilsamhället.

MUCF har på uppdrag av regeringen och på eget initiativ även gett ut och spridit ett antal vägledningar om samverkan mellan offentliga och ideella aktörer, bl.a. följande:

- Knäck koden – En vägledning om hur kommuner och civilsamhälle kan arbeta tillsammans mot våldsbejakande extremism (utgiven 2017). År 2018 översattes den även till engelska på uppdrag av regeringen.
- Samla kraft – En vägledning för kommuner och civilsamhället om samverkan kring insatser för nyanlända (utgiven 2017).
- Vem gör vad? Skriften har MUCF tagit fram inom ramen för sitt myndighetsnätverk där 22 myndigheter berättar om sitt arbete för och samverkan med civilsamhället (utgiven 2017).

Även andra statliga myndigheter arbetar med att systematiskt sammanställa och sprida goda exempel på samverkan mellan civilsamhället och offentliga samhällsfunktioner. Bland annat kan nämnas Statens kulturråds uppföljning av Kultursamverkansmodellen från 2018 samt Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) broschyr från 2018 om hur myndigheter och kommuner kan samverka med de frivilliga försvarsorganisationerna.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar motionärernas uppfattning att det är av vikt att sammanställa och sprida goda exempel på samverkan mellan civilsamhället och offentliga samhällsfunktioner. Det är en stor fördel med att ha goda förebilder och bra exempel att arbeta utifrån. Då det ligger inom bl.a. MUCF:s uppdrag att verka för att öka kunskapen och sprida goda exempel inom det civila samhället anser

utskottet att motion 2018/19:2863 (M) yrkande 1 inte bör leda till någon åtgärd från riksdagens sida.

Civilsamhällets bidag till integration

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att förbättra möjligheterna för civilsamhället att bidra till integration med hänvisning till det arbete som pågår.

Jämför reservation 13 (C).

Motionen

Per Lodenius m.fl. (C) framhåller i motion 2018/19:2446 yrkande 11 vikten av att förbättra möjligheterna för civilsamhället att bidra till integration och ökad delaktighet i samhället. Motionärerna påtalar att detta bör gälla oavsett om en person får stanna i Sverige eller inte.

Bakgrund

I regeringens skrivelse En politik för engagemang – långsiktighet och oberoende för civilsamhället (skr. 2017/18:246), som utskottet behandlade hösten 2018, anger regeringen följande:

Det civila samhällets organisationer är viktiga aktörer i arbetet med nyanländas etablering. Regeringen vill därför ha en väl fungerande dialog med dessa organisationer om hur de kan medverka till att skapa förutsättningar för nyanländas etablering och integration.

År 2010 upprättades Överenskommelsen mellan regeringen, idéburna organisationer inom integrationsområdet och Sveriges Kommuner och Landsting (IJ2010/2235/UF). Överenskommelsen utvecklades 2016 till förmån för andra arbetsformer. Sedan 2017 används en ny struktur för dialog inom etablering och integration som utarbetats av överenskommelsens partsgemensamma styrgrupp. Modellen består av en årscykel med ett samråd där statsrådet med ansvar för nyanländas etablering medverkar och minst två fördjupande sakråd. Agenda för samrådet samt teman för sakråden tas fram i samarbete mellan Regeringskansliet och det civila samhället. Arbetsmarknadsdepartementet arrangerar samrådet och bjuder in deltagare efter dialog med det civila samhället.

Som framgår ovan gav regeringen MUCF i 2018 års regleringsbrev ett förstärkt kunskapsuppdrag där det bl.a. ingick att prioritera ökad kunskap om hinder för underrepresenterade grupper att delta i det civila samhället. MUCF lämnade i augusti 2018, med anledning av uppdraget, rapporten Har alla samma möjlighet att delta i det civila samhället? – En kunskapsöversikt om hinder för deltagande.

Vidare kan nämnas att MUCF 2017 gett ut handledningen Samla kraft – En vägledning för kommuner och civilsamhället om samverkan kring insatser för nyanlända. MUCF gav 2016 även ut rapporterna Villkor för organisationer med social inriktning – Civila samhällets villkor 2015 med fokus på flyktningmottagande samt Flyktningmottagandet – det civila samhällets roll och villkor.

Arbetsmarknadsdepartementet svarar allmänt för frågor om integration. Riktade medel inom området finns även avsatta till bl.a. folkbildningen och civilsamhället.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att civilsamhället har tagit ett stort ansvar när det gäller arbetet med nyanländas etablering och integration. Utskottet anser i likhet med motionärerna att det är av vikt att civilsamhället ges goda möjligheter för detta arbete. Ett sätt av många att lyfta frågorna är regeringens nya struktur för dialog med samråd och fördjupade sakråd där bl.a. frågor om nyanländas etablering aktualiseras och debatteras. Som framgår ovan planerar MUCF under 2019 dessutom en fördjupning av det påbörjade arbetet med att undersöka villkoren för deltagande i det civila samhället för underrepresenterade grupper. Även detta arbete kan enligt utskottet leda till bättre möjligheter för civilsamhället att hjälpa till att bidra till integration. Utskottet anser inte att motion 2018/19:2446 (C) yrkande 11 bör leda till någon åtgärd från riksdagen sida, varför det avstyrks.

Säkerhet i lokaler

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att stärka säkerheten i lokaler som tillhör trossamfund och utsatta organisationer med hänvisning till att bidragen för säkerhetshöjande åtgärder har ökat.

Jämför reservation 14 (C).

Motionen

Per Lodenius m.fl. (C) framhåller i motion 2018/19:2446 yrkande 17 att säkerheten bör stärkas i lokaler som tillhör trossamfund och utsatta organisationer i civilsamhället för att öka tryggheten för utsatta grupper.

Bakgrund

I regleringsbrevet för Myndigheten för stöd till trossamfund (SST) för 2015 angavs att minst 3 miljoner kronor av anslaget 9:2 Stöd till trossamfund, utgiftsområde 17, skulle gå till säkerhetshöjande åtgärder. I regleringsbrevet

till SST för 2016 respektive 2017 höjdes motsvarande siffror till 10 miljoner kronor. I samband med behandlingen av budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1, bet. 2017/18:KrU1, rskr. 2017/18:91) beslutade riksdagen att anslaget 9:2, utgiftsområde 17, skulle minskas med 7 miljoner kronor för att finansiera en ökning av anslaget 6:1 Allmänna val och demokrati inom utgiftsområde 1. Syftet var att genomföra en förändring av säkerhetsstödet genom att rikta det till en bredare målgrupp. Medlen för säkerhetshöjande åtgärder under anslaget 6:1 uppgick 2018 till 12 miljoner kronor.

Regeringen beslutade under 2018 om förordningen (2018:1533) om statsbidrag för säkerhetshöjande åtgärder till organisationer inom det civila samhället. Ändamålet med statsbidraget är att det ska bidra till att tillgodose behov av säkerhetshöjande åtgärder hos organisationer inom det civila samhället vars verksamhet påverkas av rädsla för hot, våld och trakasserier. Förordningen trädde i kraft den 1 oktober 2018. Enligt regleringsbrevet för 2019 disponerar Kammarkollegiet 32 miljoner kronor för säkerhetsfrämjande åtgärder från anslaget 6:1 Allmänna val och demokrati inom utgiftsområde 1. Av dessa medel får högst 700 000 kronor användas till utbildningsinsatser för organisationer inom det civila samhället i syfte att höja säkerhetsnivån bland dessa organisationer. Insatserna ska göras i dialog med SST.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att frågor om säkerhet i lokaler som tillhör trossamfund och utsatta organisationer i samhället har aktualiserats alltmer de senaste åren och att bidragen för säkerhetshöjande åtgärder har ökat. Med hänsyn till den ökade uppmärksamheten och de höjda anslagen anser utskottet att motionsyrkandet i dagsläget inte bör leda till någon åtgärd från riksdagens sida. Utskottet avser dock att följa frågan noggrant. Motion 2018/19:2446 (C) yrkande 17 avstyrks.

Förutsättningar för föreningslivet att bryta äldres ensamhet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att stärka förutsättningarna för föreningslivet att möta äldres ensamhet med hänvisning till att riksdagen har beslutat om anslag till föreningar och organisationer för arbete och verksamhet som syftar till att bryta äldres ensamhet och isolering.

Motionen

Eva Lindh m.fl. (S) påtalar i motion 2018/19:2182 att förutsättningarna för föreningslivet att möta äldres ensamhet behöver stärkas och att en samlad

strategi kan vara en väg för att stödja lokala insatser och engagemang inom civilsamhället.

Bakgrund

Vid behandlingen av budgetpropositionen för 2019 beslutade riksdagen att öka anslaget 13:5 Insatser för den ideella sektorn, utgiftsområde 17, med 20 miljoner kronor. Medlen ska gå till föreningar och organisationer för arbete och verksamhet som syftar till att bryta äldres ensamhet och isolering (prop. 2018/19:1, bet. 2018/19:KrU1, rskr. 2018/19:97). Utskottet lyfte fram att ofrivillig ensamhet bland äldre är ett stort problem och att breda reformer måste genomföras för att motverka den ofrivilliga ensamheten, som har stora hälsokonsekvenser bland äldre. Utskottet uttalade vidare att det civila samhällets verksamheter och inte minst pensionärsorganisationerna gör goda insatser för att främja gemenskap och motverka ensamhet och isolering bland äldre.

I regleringsbrevet för 2019 för anslaget 13:5 Insatser för den ideella sektorn under utgiftsområde 17, anges att 20 miljoner kronor får användas under 2019 till föreningar och organisationer för arbete och verksamhet som syftar till att bryta äldres ensamhet och isolering.

Utskottet ställningstagande

Som framgår ovan har riksdagen beslutat att anslå 20 miljoner kronor under 2019 till föreningar och organisationer för arbete och verksamhet som syftar till att bryta äldres ensamhet och isolering. Motion 2018/19:2182 (S) får därmed till stora delar anses tillgodosedd och utskottet avstyrker motionen.

Ideella föreningar och konkurrensrätten

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att regeringen bör återkomma med förslag i syfte att garantera civilsamhällets organisationers särart i förhållande till konkurrenslagstiftningen.

Jämför reservation 15 (V).

Motionen

Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) anser i motion 2018/19:403 yrkande 5 att ideella föreningars verksamhet inte ska omfattas av konkurrenslagstiftningen och att regeringen bör återkomma med förslag i syfte att garantera civilsamhällets organisationers särart i förhållande till konkurrenslagstiftningen. Motionärerna lyfter fram idrottens ställning i förhållande till EU-rätten.

Bakgrund

I betänkandet Palett för ett stärkt civilsamhälle (SOU 2016:13) görs följande bedömning om konkurrensrätten:

Möjligheterna att utveckla den nationella konkurrensrättsliga lagstiftningen i förhållande till det civila samhällets organisationer styrs av EU-rätten. Det finns dock utrymme att vid tillämpningen av gällande reglering ta hänsyn till organisationernas särart.

Regeringen bör verka för ett klargörande av det EU-rättsliga läget i frågan om idrottens ideella verksamhet i Sverige strider mot EU:s konkurrensregler. Skulle ett sådant klarläggande innebära att så är fallet bör regeringen verka för att en förändring kommer till stånd som säkerställer idrottens särart ur ett konkurrensrättsligt perspektiv.

Det finns även konkurrensrättsliga frågeställningar på nationell nivå som regeringen i sitt fortsatta arbete bör se över. Regeringen bör på det sätt regeringen anser lämpligt genomföra ett översynsarbete avseende konkurrensrättens tillämpning på idrotten.

Konkurrensverket anför bl.a. följande i sitt remissvar på utredningens förslag ovan:

Konkurrensverket avstyrker förslaget att regeringen bör verka för ett klargörande i frågan om idrottens ideella verksamhet i Sverige strider mot EU:s konkurrensregler.

Utredningen bedömer att regeringen bör verka för ett klargörande av det EU-rättsliga läget i frågan om idrottens ideella verksamhet i Sverige strider mot EU:s konkurrensregler. Skulle ett sådant klarläggande innebära att så är fallet bör regeringen verka för att en förändring kommer till stånd som säkerställer idrottens särart ur ett konkurrensrättsligt perspektiv.

Konkurrensverket avstyrker förslaget. Konkurrensverket instämmer med utredningen att EU:s och svensk konkurrensrätt är tillämplig på verksamheter som bedrivs av idrottens aktörer endast i den mån de utgör ekonomisk aktivitet, och att bestämmelser som behövs för att uppfylla legitima idrottsliga syften är undantagna i den mån de är nödvändiga för att uppfylla dessa syften och inte begränsar konkurrensen på ett oproportionerligt sätt. Det framgår inte i vilka avseenden utredningen anser att det gällande rättsläget är oklart eller otillfredsställande.

Underförstått förefaller utredningen ifrågasätta utgången i det så kallade SBF-målet och antyda att det i dag råder en obalans ”mellan respekten för de EU-rättsliga marknadsekonomiska grundprinciperna och idrottens särart”. Utformningen av utredningens förslag tyder på att utredningen anser att det vore önskvärt med ett generellt klargörande att idrottens ideella verksamhet inte strider mot EU:s konkurrensregler.

Konkurrensverket vill påpeka att det redan av utredningens redogörelse framgår att det inte finns något allmänt undantag från EU:s konkurrensregler för idrottslig ideell verksamhet. Eftersom även ideella verksamheter som bedrivs av idrottsliga sammanslutningar kan få kännbara effekter på konkurrensen anser Konkurrensverket inte heller att ett sådant generellt undantag vore önskvärt. Legitima idrottsliga syften beaktas redan i dag i den konkurrensrättsliga bedömningen, och det är bara förfaranden som går utöver vad som är nödvändigt för att uppfylla dessa syften som kan stå i strid med konkurrensrättens förbudsregler.

Konkurrensverket vill påpeka att i de fall då Konkurrensverket och andra konkurrensmyndigheter inom EU har utrett idrottsliga bestämmelser så har

det vanligtvis handlat om att idrottsförbund hindrat andra aktörer att driva verksamhet. I SBF-målet påpekade Marknadsdomstolen exempelvis att den tävlingsverksamhet som bedrevs utanför Svenska Bilsportförbundet (och som alltså förbjöds av förbundet) till viss del kunde beskrivas som ideell. Att ge idrottsrörelsen carte blanche att tillämpa diverse förbudsbestämmelser skulle således i själva verket kunna motverka utredningens syfte att underlätta driften av ideell verksamhet.

I skrivelsen 2017/18:246 En politik för engagemang – långsiktighet och oberoende för civilsamhället anges följande:

Det kan även vara svårt att veta vilken information som är relevant för civilsamhällesorganisationer, t.ex. när det gäller näringsverksamhet som står under tillsyn av Konkurrensverket, eller när och på vilket sätt konkurrensregler på nationell och EU-nivå är tillämpliga. Informationen om regelverk och det stöd som finns behöver alltså bli bättre.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser i likhet med vad som anges i skrivelsen En politik för engagemang – långsiktighet och oberoende för civilsamhället att det kan vara svårt att veta när och på vilket sätt konkurrensregler på nationell och EU-nivå är tillämpliga för civilsamhällesorganisationer och att det här snarare kan behövas ökad information. Utskottet anser inte att motion 2018/19:403 (V) yrkande 5 bör leda till någon åtgärd från riksdagens sida, varför motionen avstyrks.

Allmänna samlingslokaler

Bättre stöd till samlingslokalhallarna

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att se över stödet till allmänna samlingslokaler.

Motionen

Mikael Larsson (C) anser i motion 2018/19:2387 att regeringen bör se över stödet till samlingslokalerna som enligt motionärerna bör vara ett årligt stöd och inte bara ett investeringsstöd.

Bakgrund

Statsbidraget till allmänna samlingslokaler har funnits sedan början av 1940-talet. Bidrag fördelas enligt förordningen (2016:1367) om statsbidrag till allmänna samlingslokaler av Boverket inom anslaget 13:2 Bidrag till allmänna samlingslokaler, utgiftsområde 17. Under förra valperioden genomfördes en

ökning av stödet från 32 miljoner kronor 2016 till 52 miljoner kronor under 2017, 2018 och 2019.

Med allmänna samlingslokaler menas lokaler som ägs eller disponeras av ideella organisationer och som utnyttjas på ett allsidigt vis. De finns tre stora riksorganisationer som organiserar och stöder det lokala föreningslivet i att starta och driva samlingslokaler: Bygdegårdarnas Riksförbund, Folkets Hus och Parker och Våra Gårdar. Det tre riksorganisationerna arbetar också med intressebevakning och har ett gemensamt samarbetsorgan, SamSam, som bl.a. driver opinionsbildningsarbete för de föreningsdrivna allmänna samlingslokalerna.

Syftet med statsbidraget till allmänna samlingslokaler är främst att bidra till att tillgodose

- föreningslivets behov av lokaler för sin verksamhet och för att förverkliga centrala demokratiska mål i samhället
- kulturlivets behov av lokaler både för att sprida kultur och för skapande aktiviteter
- spontana behov av lokaler för debatt och fritidssysselsättningar utanför det organiserade föreningslivet.

Sedan 2017 gäller att Boverket vid fördelningen av bidrag särskilt ska prioritera ansökningar som gäller allmänna samlingslokaler i socioekonomiskt utsatta bostadsområden, främst i storstäderna, och lokaler för ungdomar.

Statsbidraget lämnas i form av investeringsbidrag och verksamhetsutvecklingsbidrag. Boverket prövar och betalar ut bidragen en gång per år. Investeringsbidraget kan ges till nybyggnad, tillbyggnad, ombyggnad och inköp av allmän samlingslokal samt till åtgärder i lokalen som ska förbättra dess standard, tillgänglighet eller energieffektivitet. Bidraget för verksamhetsutveckling kan ges till åtgärder som ska anpassa en allmän samlingslokal till ungdomsverksamhet. Det kan även ges för att stimulera ungdomars verksamhet inom kultur- och fritidsområdet i en sådan lokal och för att skapa tillgänglighet i verksamheten för personer med funktionsnedsättning. Inom ramen för bidraget till verksamhetsutveckling avsätts också årligen en summa som går direkt till de tre riksorganisationerna Bygdegårdarnas Riksförbund, Folkets Hus och Parker och Våra Gårdar för deras allmänna utvecklings-, informations- och rådgivningsarbete.

Av Boverkets årsredovisning för 2018 framkommer att intresset för investeringsbidraget fortfarande är stort och att av 246 inkomna ansökningar beviljades 88 samlingslokaler statsbidrag, varav 45 avsåg tillgänglighetsåtgärder. Totalt 26,9 miljoner kronor beviljades som investeringsbidrag och fokus har i enlighet med förordningen legat på socioekonomiskt utsatta områden främst i storstäderna och lokaler för ungdomar. När det gäller bidraget för verksamhetsutveckling framgår av Boverkets redovisning att 23,8 miljoner kronor fördelades under 2018. Av dessa medel fördelades 5 miljoner kronor direkt till de tre riksorganisationerna. Till beslutsomgången för

verksamhetsutvecklingsbidraget för 2018 kom sammanlagt 44 ansökningar om stöd in till Boverket, varav 28 ansökningar beviljades. Vid beviljandet av ansökningar prioriterades, i enlighet med förordningen (2016:1367) om statsbidrag till allmänna samlingslokaler, allmänna samlingslokaler i socioekonomiskt utsatta bostadsområden, främst i storstäderna, och lokaler för ungdomar. Boverket genomförde under 2018 även särskilda informationssatser i syfte att få in fler ansökningar från utsatta områden. Detta omfattade en ny guide för ansökan, webbfilmer och ett seminarium.

Utskottets ställningstagande

Som framgår ovan betalas varje år ut investeringsbidrag och verksamhetsutvecklingsbidrag till allmänna samlingslokaler. Bidragen ökade fr.o.m. 2016 med 20 miljoner kronor och uppgår för närvarande till 52 miljoner kronor årligen. Utskottet anser inte att det finns skäl att nu se över stödet och avstyrker därmed motion 2018/19:2387 (C).

Förenklad beredning

Motioner som bereds förenklad

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår de motionsförslag som beretts i förenklad ordning.

Utskottet avstyrkte hösten 2018 motionsyrkanden som rörde samma eller i huvudsak samma frågor som tas upp nedan (bet. 2018/19:KrU3). Riksdagen avslög i enlighet med utskottets förslag motionsyrkandena. Utskottet avstyrker nu följande motionsyrkanden med hänvisning till detta.

Motion 2018/19:403 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) yrkande 2.

I motionen yrkas att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med förslag om att konsekvensutredningar ska göras gällande frågor som rör det civila samhällets organisationer

Motion 2018/19:403 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) yrkande 6.

I motionen yrkas att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag i syfte att reda ut oklarheterna avseende ideella föreningars ekonomiska verksamhet i förhållande till konsumentträtten.

Motion 2018/19:2446 av Per Lodenius m.fl. (C) yrkande 9.

I motionen yrkas att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att utveckla modeller för partnerskap mellan ideella organisationer, offentliga organ och näringslivet för att skapa möjligheter till fler samarbeten.

Motion 2018/19:2446 av Per Lodenius m.fl. (C) yrkande 10.

I motionen yrkas att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en föreningsrättsutredning med syfte att tydliggöra och stärka civilsamhällets särart.

Motion 2018/19:2690 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 1

I motionen yrkas att riksdagen ställer sig bakom det som anförts i motionen om att tillräcklig hänsyn tas till civilsamhällets särart i utredningar och regelgivning.

Motion 2018/19:2690 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 2

I motionen yrkas att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att analys av konsekvenser för det civila samhället vid utformning av politik och regelgivning ska genomföras.

Motion 2018/19:2690 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 8.

I motionen yrkas att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen skyndsamt bör återkomma till riksdagen med ett tydliggörande av hur ett ideellt offentligt partnerskap (IOP) ska kunna genomföras inom ramen för dagens lagstiftning eller med de förändringar av lagstiftningen som krävs för att formen ska kunna användas och utvecklas.

Motion 2018/19:2690 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 14.

I motionen yrkas att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att värna civilsamhällets ställning i förhållande till näringslivet och det offentliga.

Motion 2018/19:2735 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 20.

I motionen yrkas att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta till vara förslagen i utredningen Palett för ett stärkt civilsamhälle för utveckling av bl.a. arbetsintegrerande sociala företag.

Motion 2018/19:2822 av Jakob Forssmed (KD) yrkande 17.

I motionen yrkas att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alla politiska beslut ska analyseras utifrån vilka konsekvenser de får för små gemenskaper såsom familjer, nära relationer och civilsamhället i övrigt.

Motion 2018/19:2863 av Lotta Finstorp m.fl. (M) yrkande 2.

I motionen yrkas att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda idéburet partnerskap.

Reservationer

1. Stöd till trossamfund m.m., punkt 1 (SD)

av Aron Emilsson (SD), Jonas Andersson i Linköping (SD) och Cassandra Sundin (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2018/19:440 av Markus Wiechel och Richard Jomshof (båda SD) yrkandena 3, 8 och 9 samt

2018/19:735 av Richard Jomshof m.fl. (SD) yrkande 22 och avslår motionerna

2018/19:440 av Markus Wiechel och Richard Jomshof (båda SD) yrkandena 5 och 7,

2018/19:443 av Markus Wiechel och Lars Andersson (båda SD) yrkandena 1–4,

2018/19:1008 av Boriana Åberg (M) och

2018/19:1332 av Boriana Åberg (M).

Ställningstagande

Vi anser att det statliga stödet till de religiösa samfund som lär ut att kvinnan är underordnad mannen samt anvisar kvinnor till särskilda och sämre belägna platser under gudstjänsterna ska dras in.

Vi anser vidare att svenska skattebetalare inte gynnas av att stödja Muslimska brödraskapet eller organisationer som ingår i dess nätverk. Vi vill därför att statliga- och kommunala stöd till Muslimska brödraskapet och dess underorganisationer stoppas. Vi är medvetna om kommunernas egna ansvar och mandat gällande kommunala stöd, men vi anser ändå att det är viktigt att man från statligt håll verkar för ett stopp i kommunerna. Vidare vill vi att regeringen utreder konsekvenserna av att organisationer som ingår i nätverket kring Muslimska brödraskapet fått del av offentliga medel.

2. Nationell samordning av interreligiösa råd, punkt 2 (KD)

av Roland Utbult (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2018/19:411 av Hans Eklind (KD).

Ställningstagande

Sveriges religiösa landskap har förändrats genom en global migration och vi har i dag ett pluralistiskt religiöst landskap. Som ett svar på de utmaningar som det ställer på oss som individer och samhälle har en rad interreligiösa råd skapats runt om i Sverige. De utgör anser jag värdefulla verktyg i att skapa mötesplatser där vi lyssnar, lär och förstår varandra bättre. Sverige beskrivs ofta som ett av världens mest sekulariserade länder. Men vi ser samtidigt att religionen spelar en allt större roll i media, politiska debatter och samhället. Det exemplifieras lätt med den gångna valrörelsens diskussioner om böneutrop, konfessionella friskolor och religionsfrihetens praktiska betydelse. För att få till en fungerande integration måste vi se att en sådan har ett djupare innehåll än arbete, bostadsort och språkkunskaper. Vid upprepade tillfällen har exempelvis religions- och yttrandefriheten hamnat i ett motsatsförhållande. Denna problematik löser vi inte genom att vända den ryggen. Här måste vi få till forum där människor kan mötas, lyssna, förklara och förstå. Det är mycket positivt att det ute i flera av landets kommuner nu finns interreligiösa råd där religionsdialogen får äga rum. Det är en viktig resurs för att ta itu med isolationism och främlingskap.

Att uppmuntra fler kommuner att se interreligiösa råd som en del i arbetet med att få till ett fungerande integrationsarbete bör, anser jag, vara en nationell angelägenhet.

3. Muslimska brödrskapet, punkt 3 (SD)

av Aron Emilsson (SD), Jonas Andersson i Linköping (SD) och
Cassandra Sundin (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2018/19:440 av Markus Wiechel och Richard Jomshof (båda SD) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Vår uppfattning är att Muslimska brödrskapets etablering i Sverige främst består av ett antal associerade organisationer som i dag får statligt stöd för sina respektive verksamheter. Vi har även sett antydningar till kopplingar mellan Muslimska brödrskapet och olika politiska företrädare. Då kunskapen kring Muslimska brödrskapets nätverk och etablering i Sverige är relativt liten, bör regeringen, anser vi, utreda omfattningen av dess etablering i Sverige. Vi anser även att Muslimska brödrskapets kopplingar till terrorism bör utredas.

4. Bidrag till organisationer som sanktionerar hedersrelaterad brottslighet, punkt 4 (M, KD)

av Lotta Finstorp (M), Roland Utbult (KD), Viktor Wärnick (M), John Weinerhall (M) och Louise Meijer (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2018/19:2819 av Tobias Billström m.fl. (M, C, KD, L) yrkande 60.

Ställningstagande

Vi anser att det är oacceptabelt att organisationer och religiösa samfund på olika sätt accepterar hedersrelaterad brottslighet. Sådana organisationer ska enligt vår uppfattning aldrig stödjas av staten med offentliga medel. Åtgärder måste vidtas så att det säkerställs att inga offentliga medel utbetalas till föreningar eller religiösa samfund som genomför barnvigsjar eller sanktionerar annan hedersrelaterad brottslighet. Vi är medvetna om att regeringen arbetar med denna fråga men vi anser att frågan är så viktig så den måste lyftas igen.

5. Bidrag till det civila samhället m.m., punkt 5 (M)

av Lotta Finstorp (M), Viktor Wärmick (M), John Weinerhall (M) och Louise Meijer (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2863 av Lotta Finstorp m.fl. (M) yrkande 3,

bifaller delvis motionerna

2018/19:134 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 1,

2018/19:1282 av Jonas Andersson i Linköping m.fl. (SD),

2018/19:1819 av Jan Ericson (M),

2018/19:2259 av Christer Nylander m.fl. (L) yrkande 1,

2018/19:2926 av Roger Haddad (L) och

2018/19:2967 av Markus Wiechel och Paula Bieler (båda SD) yrkande 4 och avslår motionerna

2018/19:530 av Robert Hannah och Arman Teimouri (båda L) yrkandena 1 och 3 samt

2018/19:2446 av Per Lodenius m.fl. (C) yrkande 12.

Ställningstagande

Vi anser att statens stöd till det civila samhället är viktigt och bör fortsätta. För att stödet ska uppfattas som legitimt måste dock systemet vara transparent. Kriterierna för att få stöd ska vara tydliga, och det ska finnas en grundlig granskning och uppföljning av hur stödet används. Skattepengar ska aldrig betalas ut till organisationer som inte delar det svenska samhällets grundläggande demokratiska värderingar. Vi vill säkerställa att offentliga medel inte tilldelas verksamheter som riskerar att främja eller stödja radikaliserings-, våldsbejakande extremism eller hedersförtryck. Vi anser inte heller att det är acceptabelt att stöd slösas bort på projekt som inte genomförs. På detta område har tyvärr brister uppdragats. Vi ser mycket allvarligt på detta. På sikt är det förödande för legitimiteten i statens stöd till civilsamhället, men också för den samhälleliga gemenskapen. Regelverk och arbetssätt bör ses över i den mån det är nödvändigt för att säkerställa att stöd till civilsamhället används på ett ändamålsenligt sätt.

6. Bidrag till det civila samhället m.m., punkt 5 (SD)

av Aron Emilsson (SD), Jonas Andersson i Linköping (SD) och Cassandra Sundin (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2018/19:134 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 1 och
2018/19:1282 av Jonas Andersson i Linköping m.fl. (SD),
bifaller delvis motionerna
2018/19:1819 av Jan Ericson (M),
2018/19:2259 av Christer Nylander m.fl. (L) yrkande 1,
2018/19:2863 av Lotta Finstorp m.fl. (M) yrkande 3,
2018/19:2926 av Roger Haddad (L) och
2018/19:2967 av Markus Wiechel och Paula Bieler (båda SD) yrkande 4 och
avslår motionerna
2018/19:530 av Robert Hannah och Arman Teimouri (båda L) yrkandena 1
och 3 samt
2018/19:2446 av Per Lodenius m.fl. (C) yrkande 12.

Ställningstagande

En viktig faktor för att allmänhetens stöd för offentliga bidrag till det civila samhället ska kunna upprätthållas är att dessa bidrag fördelas på ett ansvarsfullt sätt. Mottagare av sådant skattefinansierat stöd ska uppfylla vissa minimikrav på kvalitet och samhällsnyttigt innehåll. Allt annat är att visa bristande respekt för demokratin och skattebetalarnas pengar. Vi anser att det är ett återkommande problem i Sverige att organisationer erhåller skattefinansierat stöd trots att dessa haft våldsbejakande eller islamistiska tendenser. Detta har skett trots att det har förekommit att organisationer av nämnda slag uppmanar till lagbrott, inte ställer sig bakom demokratiska grundprinciper såsom yttrande- och mötesfrihet, inte ställer sig bakom män och kvinnors lika värde etcetera. Även om den förra regeringen började ta tag i denna problematik, så är vi övertygade om att man behöver gå betydligt mer kraftfullt fram.

Terrorism och extremism är i grunden ideologiskt motiverade, varför det behövs ett regelverk som i ett tidigt skede upptäcker och motverkar framväxten av de extrema ytterkanterna när det gäller politik eller religion. Den svenska staten ska aldrig finansiera framväxten av eller underlätta och befrämja våldsbejakande extremism och antidemokratiska värderingar.

Vi vill sammanfattningsvis att regeringen ska ta fram förslag om hur regelverk och tillsyn ska kunna skärpas ytterligare så att våldsbejakande och icke-demokratiska organisationer samt trossamfund inte ska kunna få skattefinansierat stöd.

7. Bidrag till det civila samhället m.m., punkt 5 (C)

av Per Lodenius (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2446 av Per Lodenius m.fl. (C) yrkande 12 och avslår motionerna

2018/19:134 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 1,

2018/19:530 av Robert Hannah och Arman Teimouri (båda L) yrkandena 1 och 3,

2018/19:1282 av Jonas Andersson i Linköping m.fl. (SD),

2018/19:1819 av Jan Ericson (M),

2018/19:2259 av Christer Nylander m.fl. (L) yrkande 1,

2018/19:2863 av Lotta Finstorp m.fl. (M) yrkande 3,

2018/19:2926 av Roger Haddad (L) och

2018/19:2967 av Markus Wiechel och Paula Bieler (båda SD) yrkande 4.

Ställningstagande

De som ideellt bidrar till samhället med sitt engagemang måste få goda förutsättningar för detta. Det finns, anser jag, ett problem med projektbidrag på bekostnad av grundstöd till ideella organisationer. Det gör en verksamhet svårstyrd eftersom det behövs grundstöd för att kunna söka projekt, inte minst för att utveckla sin verksamhet. För att stärka civilsamhällets möjlighet att vara än mer snabb och flexibel för att ta sig an samhällets utmaningar så vill jag se en ökad andel grundstöd i bidragen från det offentliga.

8. Bidrag till det civila samhället m.m., punkt 5 (L)

av Christer Nylander (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2259 av Christer Nylander m.fl. (L) yrkande 1,
bifaller delvis motionerna

2018/19:134 av Adam Marttinen m.fl. (SD) yrkande 1,

2018/19:530 av Robert Hannah och Arman Teimouri (båda L) yrkande 3,

2018/19:1282 av Jonas Andersson i Linköping m.fl. (SD),

2018/19:2863 av Lotta Finstorp m.fl. (M) yrkande 3,

2018/19:2926 av Roger Haddad (L) och

2018/19:2967 av Markus Wiechel och Paula Bieler (båda SD) yrkande 4 och
avslår motionerna

2018/19:530 av Robert Hannah och Arman Teimouri (båda L) yrkande 1,

2018/19:1819 av Jan Ericson (M) och

2018/19:2446 av Per Lodenius m.fl. (C) yrkande 12.

Ställningstagande

Det finns många olika sorters civilsamhällesorganisationer, och de får många olika typer av statligt stöd. De får stöd från olika utgiftsområden i statsbudgeten, och olika departement och regelverk styr stöden. Ibland fördelas det av en myndighet, ibland av organisationerna själva genom en paraplyorganisation. Vissa typer av organisationer har särskilt förmånliga skatteregler, andra inte. En del av dessa skillnader är välmotiverade och handlar om att villkoren för olika typer av organisationer är olika. Andra skillnader är dock svårare att försvara och beror mer på att stödet har tillkommit vid olika tidpunkter och av olika orsaker. Jag vill se en samlad översyn av de olika statliga stöden till civilsamhället. Grundinställningen ska vara att de ska bygga på långsiktighet, tydliga mål och en skarp uppföljning av målen – men inte detaljstyrning. Regelverk och kontrollsystem behöver enligt min bedömning skärpas så att extremistiska och våldsbejakande rörelser inte kan få stöd.

9. Förenklade regler för administration m.m., punkt 7 (V)

av Vasiliki Tsouplaki (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:403 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) yrkandena 1, 3 och 4 samt
bifaller delvis motionerna

2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 23 och
2018/19:2690 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 9.

Ställningstagande

Regeringen gav 2014 en särskild utredare i uppgift att undersöka möjligheterna att på olika sätt underlätta för det civila samhällets organisationer att bedriva sin verksamhet. Utredningen Palett för ett stärkt civilsamhälle (SOU 2016:13) presenterades 2016. Utredningens målsättning har varit att bidra till att stärka det civila samhället. Regeringen har i stället för att lägga en proposition med utredningen som utgångspunkt valt att presentera skrivelsen En politik för engagemang – långsiktighet och oberoende för civilsamhället (skr. 2017/18:246). Enligt regeringen utgår skrivelsen delvis från utredningen. Den aktuella skrivelsen innehåller dock i princip bara en uppräknning av de åtgärder som regeringen vidtagit under mandatperioden 2014–2018 i syfte att ge mer långsiktiga och stabila villkor för det civila samhället. Jag anser att de genomförda åtgärderna är vällovliga men långt ifrån tillräckliga. Det är också svårt att lägga en motion på en skrivelse som saknar konkreta förslag. Jag anser att regeringen bör lägga fram en proposition med konkreta förslag för riksdagen att ta ställning till och som grundar sig på utredningen Palett för ett stärkt civilsamhälle. I väntan på regeringens proposition bör följande konkreta förslag genomföras för att stärka civilsamhällets organisationer.

Jag anser att det finns anledning att förenkla administrationen för ideella organisationer som ofta sköts av oavlönade personer på fritiden. Bland annat Riksidrottsförbundet (RF) har framhållit att det är orimligt att samma krav ställs på ideella kassörer i mindre idrottsföreningar som på professionella ekonomer. Vidare menar RF att betungande administration är en bidragande orsak till problem med att rekrytera ledare som är villiga att ta på sig styrelseuppdrag i allmänhet och uppdraget som kassör i synnerhet. Många organisationer beskriver en ökad administrativ börda och svårtillgängliga regler. De menar framför allt att kraven på bidragsansökningar och redovisningar har ökat. I utredningen Palett för ett stärkt civilsamhälle lyfts fram att det gjorts insatser för att förenkla regelverket och minska administrativa krav när det gäller företag men inte för ideella organisationer. Jag anser i likhet med utredningen att det finns anledning att se över hur administrationen för ideella föreningar kan förenklas.

Utredningen Palett för ett stärkt civilsamhälle konstaterar att många av civilsamhällets organisationer behöver lättillgängligt administrativt stöd när det gäller exempelvis bildandet av en organisation, ansökan om offentliga bidrag och anställning av personal. Många organisationer driver verksamhet lokalt och för dem är det stöd kommunen erbjuder väsentligt. Dock visar utredningens undersökningar att det finns stora variationer när det gäller omfattningen på kommunernas information och stöd till civilsamhället. Utredningen gör bedömningen att det behövs någon form av samordning av

befintlig information och befintligt stöd och att detta även kan behöva kompletteras. En sådan samordning kan bidra till att underlätta för alla de människor som på sin fritid sköter en organisations administration. Det underlättar också för fristående organisationer som inte är knutna till någon riks- eller paraplyorganisation. Jag delar utredningens bedömning att civilsamhällets organisationer behöver ett sammanhållet administrativt stöd och att regeringen bör återkomma med förslag om hur det administrativa stödet till civilsamhällets organisationer ska organiseras.

10. Förenklade regler för administration m.m., punkt 7 (KD)

av Roland Utbult (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2018/19:2690 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 9 och
bifaller delvis motionerna

2018/19:403 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) yrkandena 1, 3 och 4 samt
2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 23.

Ställningstagande

Samhällsutvecklingen har medfört en kraftig ökning av den byråkratiska bördan för ett stort antal organisationer under de senaste decennierna, inte minst bland de mindre. Även om syftet ofta är gott har det medfört att mer tid läggs på att styra verksamheten på ett korrekt sätt, vilket resulterar i minskad tid för själva verksamheten. Detta riskerar att kväva många av civilsamhällets viktiga bidrag till vårt samhälle. Ett exempel i utredningen Palett för ett stärkt civilsamhälle som bör utredas ytterligare är att inkomster från ideella föreningar inte ska beskattas om värdet av ersättningar och förmåner från en och samma förening under året inte överstiger 3 000 kronor. En annan viktig del i att minska den byråkratiska bördan för organisationer är också att minska kunskapsbristen om civila samhället hos det offentliga. Det är positivt att regeringen nu förstärker arbetet med kunskapsutveckling och kunskapspridning till gagn för det civila samhället, bl.a. genom en förstärkning till Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF). För att säkerställa en gemensam syn inom det offentliga på hur balansen mellan samhällets sektorer ska klaras ut och vilka spelregler som ska gälla behöver dock arbetet med kunskapspridningen noggrant följas upp.

11. Hinder för engagemang, punkt 8 (V)

av Vasiliki Tsouplaki (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:403 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) yrkande 7.

Ställningstagande

Utredningen Palett för ett stärkt civilsamhälle föreslog att Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) skulle få ett par uppdrag som syftade till att öka mångfalden i civilsamhällets organisationer. Bland annat föreslogs att MUCF skulle få i uppdrag att utreda vad som hindrar underrepresenterade gruppers deltagande i det civila samhällets organisationer. Detta underlag skulle sedan kunna ligga till grund för civilsamhällets organisationer i arbetet med att engagera människor i deras verksamhet. För Vänsterpartiet är det en avgörande demokrati- och tillgänglighetsfråga att alla som vill har möjlighet att engagera sig och delta i ideella organisationer. Att delta i ideellt arbete eller aktiviteter i civilsamhällets organisationer bidrar till att stärka sammanhållningen mellan människor från olika delar av samhället. Tyvärr finns det en mängd trösklar som gör att människor stängs ute. Det kan handla om allt från ekonomiska hinder i form av avgifter för medlemskap, nödvändig utrustning osv. till interna strukturer som omedvetet diskriminerar vissa grupper av människor. Dessa hinder för människors engagemang och deltagande i det civila samhällets organisationer bör i möjligast mån undanröjas.

Regeringen bör därför ge MUCF i uppdrag att ytterligare utreda och se över vad som hindrar underrepresenterade gruppers deltagande i det civila samhällets organisationer.

12. Sprida goda exempel på samverkan, punkt 9 (M)

av Lotta Finstorp (M), Viktor Wärnick (M), John Weinerhall (M) och Louise Meijer (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2018/19:2863 av Lotta Finstorp m.fl. (M) yrkande 1.

Ställningstagande

Det goda samhället skapar vi tillsammans. Vi anser att en del av svaren på de utmaningar som vi ser i dagens samhälle finns i ett fördjupat och förbättrat samarbete mellan skola, sjukvård, socialtjänst, äldreomsorg, kultur och det civila samhället. Här finns stora möjligheter att använda sig av varandras kunskap och engagemang, och det är viktigt att ta fram och analysera de goda exempel som finns när det gäller ökad samverkan. Det kräver dock tydliga politiska signaler om att detta är ett prioriterat och viktigt arbete. Här kan staten spela en viktig roll genom att systematiskt sammanställa och sprida goda exempel på samverkan mellan civilsamhället och offentliga samhällsfunktioner. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

13. Civilsamhällets bidag till integration, punkt 10 (C)

av Per Lodenius (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2018/19:2446 av Per Lodenius m.fl. (C) yrkande 11.

Ställningstagande

Jag anser att det finns hinder i systemen för ökad integration. Det är viktigt att alltid se till individen, oavsett om en person kommer att få stanna i Sverige eller inte. Jag vill att den enskilda människan ska få utvecklas genom samröre med andra. Det handlar om bildning, inte bara utbildning, och tillgång till civilsamhället, däribland folkbildningen.

Jag anser att civilsamhället ska ges bättre möjligheter att bidra till integration och ökad delaktighet i samhället.

14. Säkerhet i lokaler, punkt 11 (C)

av Per Lodenius (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2018/19:2446 av Per Lodenius m.fl. (C) yrkande 17.

Ställningstagande

Antisemitism och annan intolerans sprider sig i samhället. Därför är det viktigt att vi tar tydliga steg för att komma ihåg historien och öka kunskaperna om extremism och Förintelsen.

För att öka tryggheten för utsatta grupper anser jag att vi bör se över möjligheten att stärka säkerheten i lokaler som tillhör trossamfund och utsatta organisationer i civilsamhället.

15. Ideella föreningar och konkurrensrätten, punkt 13 (V)

av Vasiliki Tsouplaki (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2018/19:403 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V) yrkande 5.

Ställningstagande

Riksidrottsförbundet lyfter i sitt intressepolitiska program det faktum att EU-domstolen slagit fast att idrottens särart inte utgör grund för något absolut undantag från tillämpning av EU-rätten. Det innebär att de konkurrensrättsliga reglerna kan tillämpas inom idrotten. Sammantaget med ett lågt krav för att en verksamhet i konkurrensrättslig bemärkelse ska bedömas som ekonomisk verksamhet blir detta mycket problematiskt, anser jag. Utredningen Palett för ett stärkt civilsamhälle uppmärksammar också frågan och gör bedömningen att det finns behov av att hitta en balans mellan respekten för de EU-rättsliga principerna och idrottens särart. Därför finns det enligt utredningen skäl för regeringen att verka för ett klargörande av det EU-rättsliga läget i frågan.

Vänsterpartiet anser att ideella föreningars verksamhet inte ska omfattas av konkurrenslagstiftningen.

Regeringen bör därför återkomma med förslag i syfte att garantera civilsamhällets organisationers särart i förhållande till konkurrenslagstiftningen.

Särskilda yttranden

1. Stöd till trossamfund m.m., punkt 1 (SD)

Aron Emilsson (SD), Jonas Andersson i Linköping (SD) och Cassandra Sundin (SD) anför:

Vi har i huvudsak samma uppfattning som motionärerna i motion 2018/19:440 (SD) gällande Muslimska brödrskapet, men vi har valt att inte reservera oss vad gäller yrkandena 5 och 7. Detta med anledning av att syftena med dessa yrkanden ändå kan uppnås genom andra yrkanden som vi har valt att reservera oss till förmån för. Detta gäller yrkanden om att utreda Muslimska brödrskapets etablering i Sverige och att stoppa stöd till nämnda rörelse och dess underorganisationer.

2. Bidrag till organisationer som sanktionerar hedersrelaterad brottslighet, punkt 4 (C, L)

Christer Nylander (L) och Per Lodenius (C) anför:

Vi anser att det är oacceptabelt att organisationer och religiösa samfund på olika sätt accepterar hedersrelaterad brottslighet. Sådana organisationer ska aldrig stödjas av staten med offentliga medel. Åtgärder måste vidtas så att det säkerställs att inga offentliga medel utbetalas till föreningar eller religiösa samfund som genomför barnvigselar eller sanktionerar annan hedersrelaterad brottslighet.

Vi är medvetna om att riksdagen våren 2018 gjorde ett tillkännagivande till regeringen om att offentliga bidrag inte ska ges till organisationer som accepterar hedersrelaterad brottslighet och att regeringen angett att tillkännagivandet inte är slutbehandlat. Vi vill dock understryka frågans vikt.

3. Förenklade regler för administration m.m., punkt 7 (C)

Per Lodenius (C) anför:

Olika föreningar och organisationer såsom Fotbollförbundet och bygdegårdsrörelsen gör ett viktigt jobb på landsbygden och fyller en viktig funktion när kyrkan och lanthandeln inte längre är de naturliga mötesplatserna. Idrottsföreningar är aktörer som bygger broar mellan stad och land, löser integration, skapar en bättre folkhälsa och framför allt en rolig fritidssysselsättning där alla kan vara med. Men tyvärr har situationen förvärrats för föreningarna genom sänkta ersättningar till föreningslivet och krångligare regelverk. Centerpartiet vill se generella förenklingar i administrationen av stöd till föreningslivet som arbetar med insatser som leder till integration och gemenskap. Det är viktigt att ansökningsprocessen är ett

effektiv och smidig men också att föreningslivets ideella engagemang och funktion i samhället värdesätts.

Jag är medveten om att riksdagen våren 2018 gjorde ett tillkännagivande till regeringen om förenklingar i administrationen av stöd till föreningslivet på landsbygden och att regeringen angett att tillkännagivandet inte är slutbehandlat, men jag vill ändå lyfta fram att frågan är viktig och bör tas om hand skyndsamt.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2018/19

2018/19:134 av Adam Marttinen m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skärpt regelverk och tillsyn gällande bidrag till ideella föreningar och trossamfund och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:403 av Vasiliki Tsouplaki m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med förslag som grundar sig på utredningen Palett för ett stärkt civilsamhälle (SOU 2016:13) och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med förslag om att konsekvensutredningar ska göras gällande frågor som rör det civila samhällets organisationer och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med förslag om hur det administrativa regelverket för civilsamhällets organisationer kan förenklas och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om hur det administrativa stödet till civilsamhällets organisationer ska organiseras och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag i syfte att garantera civilsamhällets organisationers särart i förhållande till konkurrenslagstiftningen och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag i syfte att reda ut oklarheterna avseende ideella föreningars ekonomiska verksamhet i förhållande till konsumentträtten och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) i uppdrag att utreda vad som hindrar underrepresenterade grupper deltagande i det civila samhällets organisationer och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:411 av Hans Eklind (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en nationell samordning av landets interreligiösa råd och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:440 av Markus Wiechel och Richard Jomshof (båda SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda Muslimska brödrskapets etablering i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda Muslimska brödrskapets kopplingar till terrorism och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stoppa statligt stöd till Muslimska brödrskapet och dess underorganisationer och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stoppa statliga medel till Sveriges Unga Muslimer och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förhindra statliga medel till Islamiska Förbundet i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stoppa kommunalt stöd till Muslimska brödrskapet och dess underorganisationer och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda konsekvenserna av det ekonomiska stöd som betalats ut till organisationer inom Muslimska brödrskapets nätverk och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:443 av Markus Wiechel och Lars Andersson (båda SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att slopa samtliga kommunala bidrag till trossamfund som inte är kopplade till att bevara kulturarvet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att slopa samtliga skattefinansierade statliga bidrag till trossamfund som inte är kopplade till att bevara kulturarvet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att särskilt granska stöd som går till trossamfund med en internationell koppling och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lägga ned Nämnden för statligt stöd till trossamfund då tro är en privat angelägenhet och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:530 av Robert Hannah och Arman Teimouri (båda L):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en kartläggning av fenomenet omvandlingsterapi bör göras och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta bort bidrag från organisationer som sysslar med omvandlingsterapi och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:735 av Richard Jomshof m.fl. (SD):

22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att dra in det statliga stödet till religiösa samfund som förminskar kvinnors roll i samhället, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2018/19:1008 av Boriana Åberg (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över en nedläggning av Myndigheten för stöd till trossamfund och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1282 av Jonas Andersson i Linköping m.fl. (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram förslag på hur regelverk och tillsyn ska skärpas i syfte att förhindra att våldsbejakande och icke-demokratiska organisationer får skattefinansierat stöd, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2018/19:1332 av Boriana Åberg (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ekonomiska bidrag från staten till religiösa förbund och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:1819 av Jan Ericson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en översyn av statens stöd till organisationer och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2182 av Eva Lindh m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stödja lokala insatser och engagemang inom civilsamhället och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2259 av Christer Nylander m.fl. (L):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av statens stöd till civilsamhällesorganisationerna och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2387 av Mikael Larsson (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över förutsättningarna för bättre stöd till samlingslokalshållarna och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2425 av Kristina Yngwe m.fl. (C):

23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förenkla regler och byråkrati för föreningslivets insatser på landsbygden och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2446 av Per Lodenius m.fl. (C):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att utveckla modeller för partnerskap mellan ideella organisationer, offentliga organ och näringslivet för att skapa möjligheter till fler samarbeten och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en föreningsrättsutredning med syfte att tydliggöra och stärka civilsamhällets särart och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra möjligheterna för civilsamhället att bidra till integration och ökad delaktighet i samhället och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om goda förutsättningar för dem som bidrar till samhället genom sitt ideella engagemang, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om trossamfund och ideella organisationer och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2690 av Roland Utbult m.fl. (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa att tillräcklig hänsyn tas till civilsamhällets särart i utredningar och regelgivning och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att analys av konsekvenser för det civila samhället vid utformning av politik och regelgivning ska genomföras och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen skyndsamt bör återkomma till riksdagen med ett tydliggörande av hur ett ideellt offentligt partnerskap (IOP) ska kunna

genomföras inom ramen för dagens lagstiftning eller med de förändringar av lagstiftningen som krävs för att formen ska kunna användas och utvecklas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om uppföljning av förstärkt kunskap hos offentliga aktörer för att man bättre ska förstå civilsamhällets särart samt om ytterligare utredning av minskat regelkrångel och förenklade bidragsansökningar för civilsamhällets organisationer, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att värna civilsamhällets ställning i förhållande till näringslivet och det offentliga och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2735 av Camilla Brodin m.fl. (KD):

20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta till vara förslagen i utredningen Palett för ett stärkt civilsamhälle för utveckling av bl.a. arbetsintegrerande sociala företag och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2802 av Markus Wiechel (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett statligt utredningsstöd inför utbetalningar av skattemedel till civilsamhället och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2819 av Tobias Billström m.fl. (M, C, KD, L):

60. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vidta åtgärder så att inga offentliga medel utbetalas till organisationer som sanktionerar hedersrelaterad brottslighet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2018/19:2822 av Jakob Forssmed (KD):

17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alla politiska beslut ska analyseras utifrån vilka konsekvenser de får för små gemenskaper såsom familjer, nära relationer och civilsamhället i övrigt och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2863 av Lotta Finstorp m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att systematiskt sammanställa och sprida goda exempel på samverkan mellan civilsamhället och offentliga samhällsfunktioner och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda idéburet partnerskap och tillkännager detta för regeringen.

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om uppföljning och granskning av stöd till civilsamhällets organisationer och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2926 av Roger Haddad (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inga offentliga bidrag ska betalas ut till odemokratiska organisationer och att åtgärder vidtas för att även regionala och lokala offentliga medel inte hamnar hos odemokratiska organisationer som motverkar svensk lag, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2018/19:2967 av Markus Wiechel och Paula Bieler (båda SD):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förhindra stöd till föreningar, religiösa samfund eller organisationer som sanktionerar våld och förtryck i hederns namn, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.